

**STICHTING
'T GROENLAND**

**VOOR DE ARMSTEN
IN DE SAMENLEVING**

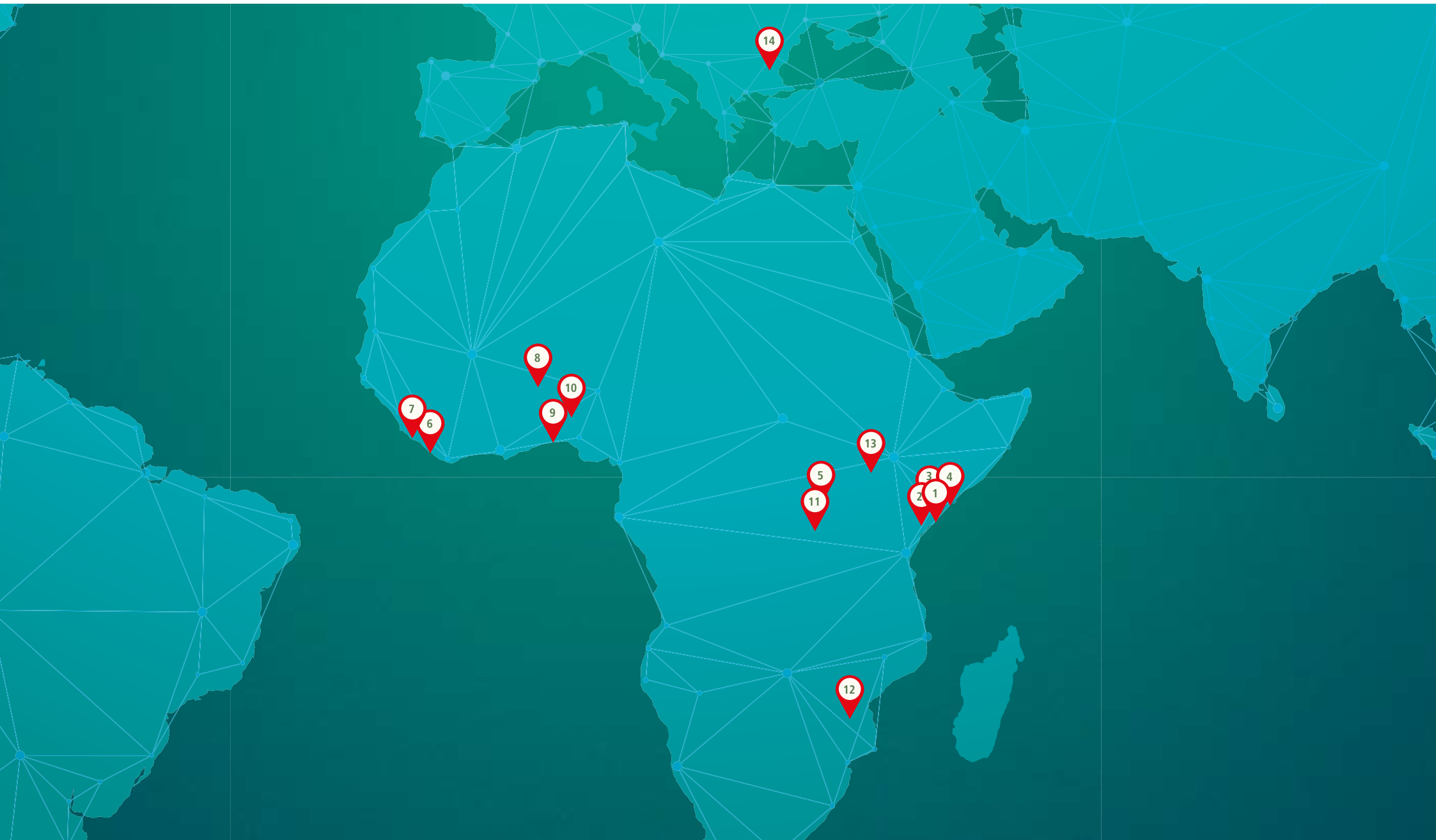

**STICHTING
'T GROENLAND**

Stichting 't Groenland verstrekt hulp aan de armsten in de samenleving ongeacht tot welke religieuze groepering zij behoren.

Waar vindt men stichting 't Groenland?

Blz.

 	KENIA - Vuga/Kwale - Kleuterschool - Middelbare school	8	 	NIGER - Zinder - Ontwikkeling van voedzaam voedsel in hongersnoodgebied	42
 	KENIA - Kwale - Ambachtschool dove kinderen - Doofblinden unit Kwale - Dovencentrum - School kinderen met een verstandelijke beperking	12	 	GHANA - Accra - Kindertehuis - Nieuwe school	48
 	KENIA - Kinango - Dovenschool	22	 	GHANA - Banko - Kindertehuis - Basis- en Middelbare school - Eerste Hulp Kliniek - Waterputten	52
 	KENIA - Mombasa - Port Reitz School - Lichamelijk gehandicapten	24	 	RWANDA - Kigali/Kayonza - Opvang weeskinderen - Strijd tegen Aids	56
 	OEGANDA - Rakaii e.o. - Homefarming; koffiëplantages, koffiemachine - Resettlement huizen en solar - Aardbeving: Huizen bouwen en herstellen kerk	28	 	ZUID AFRIKA - Orange Farm, Gauteng - Mobiele Kliniek in een sloppenwijk	60
 	LIBERIA - Buchanan - Basisschool oprichten - Kwaliteit onderwijs	34	 	KENIA - Eldoret - Straatkinderen	62
 	LIBERIA - Monrovia/Congo Town - Waterpompen en zorg	38	 	ROEMENIË - Cluj Napoca - Vuilnisbelt Cluj Napoca	64

**STICHTING
'T GROENLAND**

Voor de armsten in de samenleving

De stichting 't Groenland zag in 1981 het levenslicht en is de stichting van de C.A.K.-Groep, moeder van verzekeringsmaatschappij "National Academic", van assuradeur "Promovendum" en van het financieel adviescentrum "Academica". De bedrijven zijn primair werkzaam zijn in de verzekerings- en hypotheeksector. De stichting heeft ten doel de armsten in de samenleving te helpen en te ondersteunen

"Wat je weggeeft met je hart, krijg je tienvoudig terug!" Als kind uit een arm gezin heeft de oprichter van de C.A.K. Groep ervaren dat samen delen in de meeste gevallen tot meer rijkdom leidt dan alles voor jezelf houden. Dat geldt zowel voor het geestelijk als het materieel welzijn. Daarom besloot hij bij de oprichting van zijn bedrijven dat, op het moment dat deze sterk genoeg zouden zijn, een aanzienlijk deel van het bedrijfsresultaat terecht diende te komen bij 'de armsten in de samenleving'. Een streven dat ook door de huidige bestuursgeneratie werd overgenomen en van harte wordt ondersteund.

Het samen-delen principe is een basiselement in de ondernemingen gebleven. Ondanks, of wellicht juist door dit principe, hebben de bedrijven in de loop der jaren enerzijds financieel en anderzijds kwalitatief een zeer sterke groei doorgemaakt.

Welke projecten zijn gerealiseerd en is er verschil tussen de beginperiode en het heden met betrekking tot de werkzaamheden en het soort projecten?

In de negentiger jaren kwamen wij in aanraking met een in Ghana werkende Nederlandse hulpverleenster. Ze was zeer bezorgd omdat de basisschool in het amper vierduizend inwoners tellende dorp Banko op instorten stond. Stichting 't Groenland kon op dat moment nog

niet veel meer dan vijfduizend gulden bijdragen. De hulpverleenster, orthopedagoge Anja van der Valk, verdween direct en met groot enthousiasme naar Ghana. Een paar maanden later stond er een compleet nieuwe basisschool met zes klassen. Totale kosten f. 5.750,-.

Investing in Afrika levert voor de bevolking twaalf maal meer op dan in Europa

Dat opent je ogen. Onze investering had ter plaatse zoveel enthousiasme opgebracht, dat de gehele bevolking had meegewerkt aan de school. Zelfs de stenen werden ter plekke gebakken. Voor dit luttele bedrag werd een school neergezet met een toenmalige Nederlandse tegenwaarde van f. 200.000,-, ofwel € 88.000,- (lees het totale verhaal over Banko elders in dit blad). Investeren in het armste deel van de wereld leverde toen het tientot veertigvoudige van het geïnvesteerde bedrag op. Nu, circa twintig jaar later, levert een investering in Afrika gemiddeld het twaalfvoudige op van een soortgelijke investering in Nederland. Dat wil zeggen dat, met de steun van het rijke Westen, de welvaart in het armste deel van de wereld in de afgelopen twintig jaar behoorlijk is opgekrikt.

De armsten hebben nog niet één procent van onze gemiddelde welvaart

Dat wil tegelijk niet zeggen dat wij, westerlingen, de boel daar nu maar in de steek kunnen laten, want nog steeds ligt het welvaartsniveau in het arme deel van Afrika op gemiddeld slechts acht procent van datgene dat wij in Nederland als welvaart ervaren. Bovendien lopen de meeste landen in Afrika op bestuursgebied nog jaren achter vergeleken met het Westen. Binnen veel Afrikaanse landen bestaan nog grote standsverschillen. Verschillen tussen arm en rijk zijn vele malen groter dan in het Westen. Het armere deel komt nog niet aan acht procent van onze welvaart. Sommige bevolkings-

groepen behalen nog niet dat ene procentje. Juist tussen die armste groepen zijn de bijna vijftig hulpverleners en hulpverleensters van de Groenlandgroep aanwezig. We praten in dit geval over de Groenlandgroep, want stichting 't Groenland werkt samen met een groot aantal kleinere stichtingen, die in de meeste gevallen geheel of voor het grootste deel van de donaties door 't Groenland leven. Dat zijn de daadwerkelijke hulpverleners, die in Afrika in het veld of in de binnenlanden, soms onder erbarmelijke, soms gevaarlijke, omstandigheden, de armsten "op poten proberen te houden".

Verantwoording afleggen

In deze driejaarlijkse brochure legt het bestuur van de stichting aan haar sponsorbedrijven verantwoording af over de besteding van de sponsorgelden. Wij, als bestuur van 't Groenland voelen ons verantwoordelijk voor degenen die op onze weg gebracht worden. Vaak zijn dat mensen die worden geconfronteerd met zeer hoge nood in de wereld. Mensen die zonder hulp zouden sterven of ernstig ziek zouden worden. Mensen die door honger sterk vermagerd zijn of mensen die in het armste deel van de wereld soms zwaar gehandicapt door het leven moeten. Kortom, 't Groenland probeert voor die mensen weer kansen te creëren, probeert weer hoop en toekomstverwachtingen tot stand te brengen, ongeacht in welke moeilijke situatie die mensen zich ook bevinden. Want hoop doet weer leven!

Te veel om op te noemen

Nadat wij (door Anja) in Banko, naast de school, ook nog een mini-hospitaal en een weeshuis op poten kregen, is onder meer nog een mammoetschool voor 360 leerlingen in het door de burgeroorlog kapotgeschoten Buchanan, Liberia opgebouwd, zijn koffieplantages in Oeganda gerealiseerd (waar inmiddels honderden arme families van onderhouden kunnen worden) zijn in Tanzania, Senegal, Liberia, Ghana, Rwanda en Kenia

waterputten geslagen of watervoorzieningen gebouwd, is in Niger een nieuw soort voedsel uit voormalig onkruid gecreëerd, waarna een fabriekje tot stand is gekomen, zijn ook in Nepal en Kenia diverse scholen tot stand gekomen, is een dovencentrum in Kwale, Kenia opgebouwd en zijn o.m. rolstoelen, protheses en elektriciteit geleverd aan een school met zwaar gehandicapten in Mombasa. Dit is slechts een greep uit wat stichting 't Groenland in arm Afrika heeft kunnen betekenen. Voor het totale hulpverleningspakket: lees de brochure!

Wie controleert dit allemaal?

Directe controle vindt één- tot tweemaal per jaar plaats door zeer betrokken en meest Nederlandstalige hulpverleners. De reizen naar en van het gebied worden vaak door de hulpverleners zelf betaald, maar soms ook door ons, omdat wij intensief willen controleren wat er met ons geld gebeurt. Naast fysieke controle verlangen wij van de mensen ter plekke regelmatig foto's of video's van de ontwikkeling van de projecten. Zo'n tien- tot twintigmaal per jaar ontvangen wij diverse projectleiders, die in meerderheid een eigen kleine stichting hebben. Wij bespreken dan de wijze van voortgang van eerder genomen besluiten en bepalen de eventuele verdere financiële ruimte. Soms zijn bij deze besprekingen ook de Afrikaanse projectleiders betrokken. Eens in de vijf jaar reizen bestuurders van 't Groenland zelf af naar diverse projecten.

Zijn er enkel projecten in het buitenland?

De meeste hulp gaat naar mensen in Afrika en het armste deel van Europa en Azië. Maar af en toe komen we zeer kwetsbare mensen in onze eigen omgeving tegen, waarbij acute hulp soms een leven kan redden of een gehandicapt leven iets leefbaarder kan maken. Daarvoor hebben wij een reservepotje opgebouwd, waar wij regelmatig uit putten.

Hoe ziet de Groenlandorganisatie eruit?

Wij verlenen momenteel hulp op 18 plaatsen in de wereld. In totaal gaat daar gemiddeld € 380.000,- per jaar naar toe. We hebben het bedrag noodgedwongen tot dit niveau moeten maximeren omdat anders ook de stichting tot een aparte loondienstorganisatie zou gaan uitgroeien. Daarmee zou te veel geld aan de strijkstok blijven hangen en dus niet voor honderd procent aan de armsten besteed kunnen worden. Dat willen we niet. De stichting blijft vrijwel kosteloos gerund worden door slechts drie personen: Tessa Jabaaij, die het secretariaat voor haar rekening neemt, Miranda Boender, die de penningen beheert en door ondergetekende, Bert Geysendorpher, die het voorzitterschap waarneemt.

Sinds de start van de stichting in 1981 hebben wij voor in totaal bijna € 4,3 miljoen euro aan hulp kunnen verlenen. De naar Europese maatstaven omgerekende waarde van die hulp kan worden geschat op zo'n € 50 miljoen. Dit naast de onnoemelijke menselijke opbrengst. In december legt de stichting via een kleurrijke brochure haar driejaarlijkse verantwoording af. Veel mensen, ver weg van ons, die in voor ons deplorabele omstandigheden leven, zien weer toekomst door de hulp die elke werknemer van de C.A.K.-Groep indirect mogelijk maakt.

Stichting 't Groenland Bert Geysendorpher

Tessa Jabaaij
Secretariaat

Bert Geysendorpher
Voorzitter

Miranda Boender
Financiën

KENIA

Plaats: **Vuga/Kwale**

Project: **Kleuterschool
Middelbare
school**

Stichting: **Umoja**

Partners:

**Vreni
van Tiggelen**

Stichting 't Groenland steunt de armsten in de samenleving. Het zal niemand verbazen dat veel van die arme mensen in Afrika wonen. Je komt ze ook tegen in Kenia, waar in verhouding veel mensen niet alleen arm, maar soms ook nog gehandicapt zijn.

Vaak ontdekken we deze mensen door contacten vlakbij de deur van ons hoofdkantoor. In dit geval bij een toevallig contact met Vreni en Piet van Tiggelen, woonachtig in Dordrecht. Vreni en Piet zorgden via de stichting Pamoja, inmiddels ondergebracht bij Umoja, voor de armste peuters en kleuters, die in Vuga en Kwale vaak doelloos en zonder toekomstmogelijkheden rondlopen.

Schoolsysteem Kenia

Het is voor Nederlanders soms moeilijk te begrijpen, maar in Afrika is zelden overheidsgeld beschikbaar voor andere scholen dan basisscholen. Kleuterscholen zijn meestal particuliere scholen en voor kinderen die na de basisschool kunnen en willen doorstuderen is dat slechts mogelijk als de ouders over een gevulde portemonnee beschikken.

Nursery (kleuter) school Vuga

Kinderen van arme ouders kunnen niet naar school. De ouders kunnen het schoolgeld veelal niet betalen. Vreni van Tiggelen ondersteunt daarom het kleuterschooltje in de plaats Vuga. Een heel vol gebouw, met 109 kinderen in slechts één lokaal, waar een aantal juffen en meesters vaak vrijwillig rondlopen. Van die grote hoeveelheid kinderen wordt slechts voor een deel schoolgeld betaald. De andere kinderen worden van de straat gehouden door giften van mensen in Nederland, via de stichting Pamoja/Umoja en door een bijdrage van de stichting 't Groenland. Voorheen werd zulke kinderen de toegang tot de school geweigerd. Het is een triest gezicht als je

kleine kinderen met grote verlangende ogen naar de school ziet staren, waar ze niet op mogen.

Van Pamoja naar Umoja

Eind 2017 is de stichting Pamoja, die de kleuterschool gedurende vele jaren heeft begeleid, vanwege een teruggang van het aantal sponsors, met dit project gestopt. Pamoja heeft in de afgelopen tien jaar een belangrijke basis voor deze kleuterschool gelegd.

Om te voorkomen dat door het vertrek van Pamoja kinderen weer op straat zouden komen te staan, heeft 't Groenland de sponsoring overgenomen. De controle op de goede gang van zaken op de school is overgenomen door de vrijwilligers van de stichting Umoja, die elders in dezelfde regio bezig zijn (zie volgende pagina's).

Hoewel de ondersteuning van de kleuterschool slechts een klein onderdeel is van het totale werk dat door 't Groenland in Kenia wordt gedaan, worden onze mensen juist op deze school het warmst welkom geheten. Zodra het busje met vrijwilligers en sponsors bij dit schooltje stopt, stormen de peuters en kleuters naar buiten en worden de bezoekers minutenlang luidkeels en in het swingende Afrikaanse ritme toegezongen. De muzikale ontvangst doet menige Europeaan smelten.

Gezien het enorme aantal kinderen ligt er een voornemen om, zodra mogelijk, er een tweede lokaal en een aantal speeltoestellen bij te bouwen. E.e.a. is echter afhankelijk van een goede omgang met de sponsorgelden door het schoolbestuur. Over een nieuw lokaal, speeltoestellen en een efficiënte wijze van besteden van sponsorgelden, zal in de komende periode contact worden opgenomen.

Piets Academy

Naast de kleuterschool hebben Piet en Vreni van Tiggelen de schouders gezet onder een middelbare

school. Veel kinderen hadden na de basisschool geen kans om hun educatie voort te zetten op een vervolgopleiding. Piet en Vreni klopten bij stichting 't Groenland aan voor steun voor deze middelbare school. De school was primair gericht op aanvullend onderwijs voor meisjes tussen de twaalf en twintig jaar. In korte tijd hadden zich voor deze school 47 leerlingen aangemeld, voor wie het onderwijs voor een deel werd gesponsord door onze stichting.

Tot verbijstering van iedereen overleed Piet van Tiggelen kort daarna. Ter nagedachtenis aan hem werd in de voortuin van de kleuterschool een boom voor hem geplant. De middelbare (meisjes) school werd omgedoopt in Piet Academy. Zijn vrouw Vreni nam steun en de controle over de beide scholen over. Bij een bezoek van stichting 't Groenland aan Kenia in 2016 bleek dat deze meisjes blaakten van zelfvertrouwen en stuk voor stuk dankbaar en enthousiast waren. Kortom de school leek een succes.

Extra slaapzaal

Al gauw bleek dat de slaapzaal van de Piet Academy te klein was. Het is in Kenia normaal dat kinderen door de

Nieuwe slaapzaal

week op school slapen, vanwege de grote reisafstanden. Er is toen een extra slaapzaal aanbesteed, op basis van tekeningen van Carl van Cuyk, architect en mede bestuurder van Umoja, met geld van onze stichting. De slaapzaal werd ingericht met bedden, dekens en dekenkisten. Verder is er een sportveld aangelegd. Het terrein was er al, dit moest geëgaliseerd en geschikt gemaakt worden.

Het ligt niet in de bedoeling van de stichting 't Groenland om scholen permanent financieel te onderhouden. Daarom ook heeft stichting Umoja aan het plaatselijke bestuur van Piet Academy enkele malen aangegeven dat de financiële steun aan deze school op termijn zal stoppen. Helaas kwamen er vanuit de leiding geen signalen dat men zich hier zorgen om maakte. Het verwachte eigen initiatief bleef uit. Dat baarde Vreni en haar collega's van Umoja zorgen.

Opschorting financiële steun

De extra slaapzaal is er op kosten van stichting 't Groenland uiteindelijk gekomen. Omdat verdere initiatieven van het schoolbestuur ontbraken, heeft Vreni, met steun van de stichtingen Umoja en 't Groenland besloten om de financiële injecties aan de school op te schorten. De teleurstelling bij Vreni hierover was, begrijpelijk, groot, mede omdat het hier de school betrof die naar haar overleden echtgenoot was vernoemd.

Talentvolle kinderen in Kwale, die na de basisschool uit financiële onmacht niet verder kunnen studeren, kunnen echter nog steeds een beroep op Vreni/Umoja en onze stichting doen. Voor deze kinderen blijft bij stichting 't Groenland ook in de komende jaren een budget beschikbaar.

Meisjes Voortgezet Onderwijs dansen ons tegemoet

KENIA

Plaats: Kwale

- Project:
- Ambachtschool dove kinderen
 - Doofblinden unit Kwale
 - Dovencentrum
 - School kinderen met een verstandelijke beperking

Stichting: Umoja

Partners:

Piet
Borsje

Carl
van Cuijck

Jaap
Boot

In de regio Kwale, een gebied met bijna 700.000 inwoners in het Zuid-Oosten van Kenia, grenzend aan Tanzania, staat een basisschool speciaal voor dove kinderen. Veel van deze kinderen moesten, als ze van deze school kwamen, aan het werk op het land, of kwamen weer werkloos bij de ouders thuis. Kinderen in Kenia zitten soms tot op hoge leeftijd op de basisschool. Een vervolgopleiding voor doven bestond er al helemaal niet. Vaak kregen dove kinderen niet eens de kans om naar school te gaan.

Ambachtsschool voor dove jongeren in Kwale

In de afgelopen jaren is echter, op initiatief en kosten van stichting 't Groenland door Umoja een ambachtsschool gerealiseerd. Leerlingen die nu van de basisschool afkomen, kunnen doorstromen naar de ambachtsschool. Hier kunnen ze kiezen uit beroepen, zoals: kleermaker, kapper, schoonheidsspecialiste, timmerman, meubelmaker, (ICT-er), bakker, kok, cateraar enz. Na afstuderen kunnen deze jongvolwassenen dan op de markt hun zelf gemaakte artikelen verkopen. Ook hebben de dove jongeren een (inmiddels gebleken) grotere kans om in dienst te treden bij bedrijven.

Omdat de afstand naar huis vaak te groot was, zijn er op initiatief van 't Groenland slaapzalen gebouwd. De leerlingen kunnen hier verblijven tijdens schoolperiodes, en naar huis wanneer er vakantie is. Door de jaren heen is de ambachtsschool uitgegroeid tot een volwaardige ambachtsschool met 38 leerlingen, die na 3 jaar een officieel examen afleggen.

2016 - heden

Dat de leerlingen niet stil hebben gezeten, blijkt wel. Inmiddels zijn er 2 winkeltjes op de centrale markt van het stadje Kwale (5.000 inwoners) die bemand

worden door de leerlingen van de school. In de ene winkel worden voedsel en snacks verkocht. Deze loopt heel erg goed. De andere winkel wordt bemand door een innemende jonge dame die op de dovenschool het kappersvak geleerd heeft. Inmiddels is zij van oud studente, docente geworden. Ze geeft les op school en leidt stagiaires op in de kapperszaak op de markt.

Kappers- en manicureopleiding

Recent heeft de kappersopleiding van collega's uit Nederland materiaal gekregen om mee te kunnen werken. Goede scharenssets, kappoppen, tondeuses, kammen, stoelen enz. Ook de manicure/pedicure opleiding heeft van een Nederlandse pedicure een doos vol materiaal gekregen om mee aan de slag te kunnen gaan.

Manicureopleiding

Koksopleiding

Voor de kooklessen is er een grotere, nieuwe keuken gekomen. Leerlingen hadden te weinig plek om goed te kunnen werken en leren. Het eten dat de leerlingen nu op school kunnen maken, wordt verkocht op de markt. Een deel van het bereide voedsel gaat naar het in 2017 nieuw opgeleverde Deaf Centre (zie hierna), voor personeel en gasten. Het transport van alle vanuit Nederland samengebrachte gebruiksvoorwerpen vindt plaats via verschepping van containers. Dat gebeurt in samenwerking met de Nederlandse hulpverleners van de Port Reitzschool voor gehandicapte kinderen in Mombasa, een havenplaats op circa anderhalf uur rijden van Kwale.

Koksopleiding

Timmermansopleiding

Ook de timmerafdeling loopt goed. Er worden veel meubels gemaakt, een deel voor intern gebruik en een deel voor de verkoop. De dove timmermansleerlingen hebben ook het meubilair gemaakt voor het Deaf Centre. Voorts is er een klusteam in oprichting dat klusjes gaat doen op het Deaf Centre en in het dorp. Op dit moment wordt gezocht naar een derde winkeltje op de markt om houtproducten te verkopen, zoals stoelen, krukjes, tafels en bedden. Nu loopt de verkoop nog vanuit het schoollokaal voor de houtbewerking.

De bedoeling is om een aantal van de aan de dovenambachtsschool opgeleide jongvolwassenen als reparateur naar de Port Reitz school te sturen om daar te kunnen helpen met het repareren van rolstoelen, hulpmiddelen, prothese etc. in de nieuw opgerichte Wheelchair Repair-shop. Ze gaan o.a. rolstoelen opknappen onder begeleiding van een ervaren medewerker daar. Maar deze slechts auditief gehandicapten kunnen uiteraard ook ingeschakeld worden om bijvoorbeeld leuninggen vast te zetten en kuilen te dichten.

Timmermansopleiding

Doofblinden unit op basisschool voor doven in Kwale

Op het terrein van de dovenschool Kwale liggen (aan de andere kant van het terrein) ook een paar kleine gebouwtjes voor kinderen die doof en blind zijn. In een van die gebouwtjes wordt les gegeven, in een ander wordt gekookt. Direct verbonden aan dat klaslokaal met een ruim overkapt buitenverblijf, ligt de slaapzaal. Op die manier kunnen de doofblinde kinderen zelfstandig (d.m.v. goede gladde hekwerkjes) van hun klaslokaal naar hun slaapplek gaan. Sommige van deze kinderen hebben naast hun doof en blind zijn, ook nog te maken met een andere lichamelijke beperking.

Bij ons bezoek in 2016 bleek dat voor deze kinderen nauwelijks educatieve materialen of speelgoed aanwezig waren. Veelal lagen of zaten deze kinderen in een klein lokaal met een minimale inrichting. Er waren toiletten die niet veel meer waren dan een gat in de grond.

Geen toiletten

Voor mensen die kunnen zien en horen is dat wellicht nog te doen, maar als je niet kunt zien wat je doet, en je hoort ook niet wat iemand tegen je zegt, is dat een stuk lastiger. Die situatie bleek bijzonder onhygiënisch en voor de verzorgsters lichamelijk heel erg zwaar, vrijwel ondoenlijk. Bij elk bezoek werden de toiletten zeer vervuild.

Een deel van deze kinderen is ook lichamelijk beperkt, waardoor het heel zwaar was om deze kinderen te moeten tillen. Wij kregen groot respect voor de plaatselijke vrouwelijke hulpverlensters die voor een habbekrats, puur uit medeleven, dit zware werk op hun schouders hadden.

Op initiatief van de stichting 't Groenland zijn toen op zeer korte termijn door Umoja "westerse" toiletten

geplaatst, met beugels etc. Voor de kinderen prettiger, voor de begeleiding een stuk minder werk. En tijd die vrijkwam die ze aan de kinderen konden besteden.

Doof-Blinde communicatie

Het was een openbaring te zien hoe deze hulpverlensters in staat waren om deze kinderen met anderen te kunnen laten communiceren, ondanks het gemis van gehoor en zicht. Als gevolg van ons bezoek in 2016 zijn veel materialen gekocht om het leven van deze kinderen een stukje aangenamer te maken. Omdat deze kinderen alles op gevoel en op de tast moeten doen, is er veel sensomotorisch materiaal aangeschaft. Zo hebben ze een heel grote octopusknuffel gekregen van bijna anderhalve meter groot. Iedere tentakel voelt anders. Maar daarnaast ook voelborden, houten beweeg- en spelborden voor aan de muur, een ballenbak en heerlijk zachte, wasbare nieuwe poefjes. Alles gericht op gevoel.

Reparaties en speeltoestellen

Dakplaten zijn aangepast zodat de afwatering beter verloopt. Een kleine ingreep, die veel werk wegneemt. Voorheen moest men bij iedere regenbui (als het in Kenia regent dan regent het hard en lang) het gangpad vegen om diepe plassen weg te werken.

Per oktober van dit jaar wordt er buiten nog een nieuwe draaimolen geplaatst. Dan kunnen kinderen, al draaiend in de draaimolen, lekker de wind langs hun gezicht voelen gaan. Leuk om te zien dat daarbij vanzelf een glimlach op hun gezicht verschijnt. Voor in verhouding weinig stichtingsgeld is hier relatief veel goeds bereikt.

**Persoonlijk verhaal van
Tessa Jabaaij**

In de tijd dat we naar Kenia gingen, werkte ik nog niet als juf. Ik was gastouder en zorgde voor kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. Een van die kindjes, die toen bij me kwam, liep achter in zijn ontwikkeling. Ik weet dat ik er alles aan deed om hem daarin tegemoet te komen. Om hem alles aan te kunnen bieden wat in mijn mogelijkheden lag. En dat was veel. Want in Nederland hebben we veel.

Toen kwam Kenia. Een indrukwekkende reis, waarin we heel veel mooie mensen hebben ontmoet. Mensen in erbarmelijke situaties, die, ondanks die situatie, een lach op hun gezicht hadden. Ik weet nog dat ik het lokaal instapte van de doofblinde kinderen. Een donker hol. Er was één raam, een heel klein raam, waar buiten ook nog eens een muurtje stond op anderhalve meter afstand.

Ik zag kinderen die niet konden zien dat het zo donker was, zij hadden er ook geen last van. In dat lokaal lag

Speelveld doofblinden met losse herkenningskleden

een heel grote mat. De kinderen konden er heerlijk op liggen. Die mat was kapot. Gescheurd aan alle kanten. Verder hing er een zelfgemaakte mobile boven een aantal matrassjes. Er hingen wat knuffeltjes en een speeltje aan. Tegen dat muurtje stond een plankje van hout. Op dat plankje waren vakjes gemaakt, en op elk vakje had een van de verzorgsters iets geplakt. Een lege tube tandpasta, een stukje zeep, een plastic kopje en een poppenschoentje... bedoeld om de kinderen te laten voelen wat ze zouden gaan doen: tanden poetsen, wassen, wat drinken of aankleden/uitkleden.

Niet veel, meer was er niet. En toch, het voelde zo warm en liefdevol. Die leidsters deden allemaal zo ontzettend

hun best met de weinige materialen die ze hadden. Ze maakten iets van niets, dansten en zongen, ook al konden de kinderen hen niet horen.

Sinds kort werk ik op school en leer ik om juf te worden. Misschien is dat ook wel de reden dat ik vaker moet denken aan de juffen in dat lokaaltje. Ze hebben op mij in elk geval een diepe indruk gemaakt, door net dat kleine beetje te doen wat ze konden. Door er gewoon voor die kinderen te zijn. En ook al hebben ze nu een aantal mooie materialen, waarmee ze zich vast vermaken, die invloed van die juffen, daar kan geen ballenbak of octopus tegenop.

Tessa

Een doofblind kind op de brug

Panoramafoto van het nieuwe Deaf Centre

Het Dovencentrum - Deaf Centre

In 2015 besloot stichting 't Groenland om samen met stichting Umoja te gaan bouwen aan een centrum, waar doven van alle leeftijden uit de regio Kwale en omgeving elkaar kunnen ontmoeten. Na lang zoeken, onderzoeken en veel net niet aankopen, hebben de mensen van Umoja een prachtig stuk land kunnen kopen, net buiten de stad.

2016- nu

Nadat leerlingen van de dovenschool afkwamen, bleek het vaak lastig om een plekje te vinden in de buitenwereld. Vaak hadden ze wel al stage gelopen en werk, maar hadden ze nog geen woonruimte. Om deze leerlingen een zetje te geven, kunnen ze van de dovenschool direct door naar het dovencentrum (Deaf

Centre), waar ze voor 2 jaar mogen blijven wonen. In die 2 jaar leren ze om voor zichzelf te zorgen, hun leven op orde te krijgen/houden en krijgen ze de kans een bestaan op te bouwen. Allemaal in de veilige omgeving van andere doven, met begeleiding van een ervaren dovenleraar /coach. Van hieruit zullen ze integreren in de maatschappij.

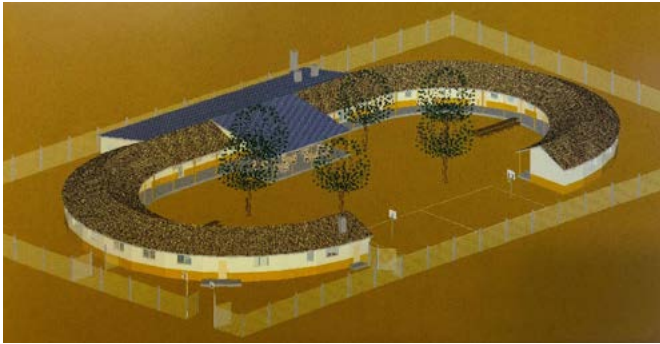
Ovaal dovencentrum

Nadat Umoja in 2015 eindelijk een geschikt stuk land wist te bemachtigen, waren de contracten met de aannemer snel getekend. Carl van Kuijck, penningmeester van Umoja, in het dagelijks leven architect en eigenaar van een ontwerp bureau, had in 2015 al uitgedacht en uitgetekend hoe het gebouw er uit

moest komen te zien. Het belangrijkste hierin was het ovaal; omdat doven elkaar niet kunnen horen, moeten ze elkaar zoveel mogelijk kunnen zien.

Werkgelegenheid voor doven

De bouw verliep vlot. Men werkte ontzettend hard. De aannemer kreeg een groot aantal jonge doven ter beschikking. Doven die zich het werk in de praktijk eigen konden maken. Het terrein was in no-time kaal en geschikt voor bebouwing. Toen we (stichting 't Groenland) in oktober 2016 samen met Umoja op bezoek kwamen, was het gebouw grotendeels klaar. Op dat moment werkte men aan de pilaren aan de voorkant van het gebouw. Het sanitair moest nog

Luchtdiagram van het nieuwe Deaf Centre

worden aangesloten, net als de electra. De binnenkant moest nog worden afgewerkt.

Het gebouw bestaat uit een aantal slaapkamers, een woongedeelte, een grote keuken, een conference hall om te verhuren en aparte wc- en doucheruimtes. Bedoeling is om op termijn ook een aantal kamers te verhuren als Bed and Breakfast, gerund door de jongeren zelf.

Communicatie en verenigingsleven

Het terrein is voorzien van sportvelden en genoeg verlichting. Het Deaf Centre ligt zo'n vijftig meter van de openbare weg en had eigenlijk aan die openbare weg gebouwd moeten worden. Het stuk grond aan de weg werd echter niet verkocht door de eigenaar.

Pas toen het Deaf Centre opgeleverd was, werd het stuk grond toch, tegen een lage prijs zelfs, aangeboden. Het stuk aan de weg, wordt nu klaargemaakt om te dienen als hoofdentree naar het Deaf Centre, terwijl naast de entree nog ruimte is voor een voetbalveld met de grootte van een zaalvoetbalveld, alsmede parkeerruimte. Jongeren uit het dorp komen hier al voetballen met de jongeren uit het dovencentrum.

Doel hiervan is om zo snel mogelijk meer sportactiviteiten te ontwikkelen op het dovencentrum, in eerste instantie gericht op contacten binnen het dorp Kwale, maar daarnaast ook om een competitie uit te lokken met leerlingen en oud-leerlingen van andere dovenscholen in Kenia.

Homefarming

In de buitenruimtes van het Deaf Centre zijn zogenoemde 'shades' opgehangen zodat de doven in dit op de evenaar liggende land in de schaduw kunnen zitten. Ook is er homefarming opgestart in de vrij liggende buitenruimte. Zo kunnen de doven hun eigen

groente verbouwen. Om de homefarming van water te kunnen voorzien is er een grote septic tank geplaatst. De inwonende jongeren zijn zelf verantwoordelijk voor het onderhoud van het gebouw, zij zijn degenen die er wonen en die het schoon moeten houden. Ook maken ze zelf een taakverdeling.

Feestelijke opening

In de zomer van 2017 is het dovencentrum feestelijk geopend. Er zijn heel veel flyers uitgedeeld en met succes; het was druk! Doven uit de hele omgeving kwamen op het feest af. De Keniaanse regering vaardigde haar minister af. De minister bleek blij

Feest bij de drukbezochte opening van het dovencentrum

Overdracht van het dovencentrum door de stichting aan de Keniaanse dovenorganisatie

verrast met wat hij zag. Een Keniaanse dove professor, de heer Ali Bakari, heeft het centrum samen met twee inwonende jongeren geopend. De professor benadrukte in zijn speech het belang van het leren van de gebarentaal voor ouders van dove kinderen! Een optie die nu onderzocht wordt, is om in het dovencentrum cursussen voor ouders te gaan organiseren, met een ervaren dovenleraar / coach als leraar.

De bouw van het dovencentrum heeft bijna 270.000,- euro gekost. De uitgaven hiervoor zijn verspreid over de jaren 2015, 2016 en 2017 gedaan. Naar Nederlandse maatstaven gerekend, heeft het complex een waarde van circa 3,2 miljoen euro.

Reisorganisatie

In Kenia heerst een forse werkloosheid. Doven lijden daar nog meer onder dan horenden. Om de werkgelegenheid voor doven te bevorderen is de stichting 't Groenland een samenwerking aangegaan met de Nederlandse Wesemann Groep. Deze groep is jaren geleden opgericht door de dove drs. Johan Wesemann, die een reisorganisatie heeft opgericht die primair gericht is op doven, zowel nationaal als internationaal. Daarnaast verzorgt de organisatie empowermenttrainingen en cursussen voor doven in ontwikkelingslanden. De reisorganisatie wordt uitgevoerd onder de naam Wesemann Travel en wordt geleid door Jos Wesemann, de zoon van de oprichter, die inmiddels met pensioen is.

Onderzocht zal worden of het Deaf Centre mede geschikt te maken is om als basis voor een reisorganisatie in Kenia te dienen, waarbij reizen binnen Kenia worden georganiseerd voor dove mensen uit de westerse wereld. Dove jongeren dienen dan in Kenia en omgeving als reisleader en als organisator van binnenlandse reizen te fungeren. Daarnaast kan een deel van het Deaf Centre wellicht als tijdelijke hotelfunctie voor buitenlandse doven fungeren. De ideeën hieromtrent bevinden zich nog in een vroeg stadium, maar vanuit diverse invalshoeken wordt momenteel nagedacht over de verdere invulling van de plannen.

Conferentiezaal in dovencentrum

**Persoonlijk verhaal van
Bert Geysendorpher**

Dove mensen hebben een communicatieprobleem. Ouders van een klein doof kind proberen met gelaatsuitdrukkingen en gebaren te communiceren met hun kind. Uiteindelijk lukt het wel om een vorm van communicatie met elkaar op te bouwen.

In landen waar dovenscholen zijn, zie je dove kinderen opfleuren. Zij herkennen ineens hun "soortgenoten". Er ontstaan natuurlijke gebaren, gebaren die je kunt zien, zien als een gebarentaal. Maar, er waren al eeuwenlang dove mensen. En al eeuwenlang was er een vorm van gebarentaal. In de loop van de eeuwen heeft zich, naast de gewone taal, die horenden spreken, ook een min of meer officiële gebarentaal ontwikkeld. Een taal die veel internationaler is dan alle "horende talen". Het is een feit dat doven uit bijvoorbeeld Japan en, noem maar op, IJsland, of Tasmanië, elkaar gemakkelijker kunnen "verstaan" dan horenden uit bijvoorbeeld Nederland en Polen. Vandaar dat dove kinderen blij zijn als zij hun "soortgenoten" ontmoeten en daarmee volledig kunnen communiceren.

Maar aan de schooltijd komt een eind en veel doven "verdwijnen" dan weer in de wereld van horenden. Dan ontstaat weer dat communicatieprobleem. Of ja... wie heeft er eigenlijk een probleem? Zijn dat eigenlijk wel de doven, of hebben de horenden dan een probleem. Want wat gebeurt er als een buitenlander je de weg vraagt? Dan zal je als twee horenden al gauw gaan zoeken naar een gemeenschappelijke taal die je beiden enigszins beheerst. Meestal Engels, of Duits en heel soms Frans of Spaans, afhankelijk waar je vandaan komt en welke opleiding je hebt genoten.

Dovencentrum deels door doven gebouwd

Maar... wat gebeurt er als een dove de neiging heeft om naar je toe te komen om je de weg te vragen. Zoek jij dan ook, zoals zoveel mensen, op een zogenaamd onopvallende manier een goed heenkomen. Want ja, hoe communiceer je met een doof iemand als je de gebarentaal niet beheerst? Dan hebben horenden eigenlijk een communicatieprobleem, want zij zijn degenen die vaak het hazenpad kiezen.

Doven hebben ervaren dat zij in veel gevallen door de maatschappij worden geïsoleerd. Gelukkig hebben de computer, internet, de smart phone en whatsapp een verbeterende invloed op de doven-doven- en horenden-doven communicatie. Doven hebben, zodra zij de schooltijd voorbij zijn, na hun dagelijkse werk echter een enorme behoefte om elkaar te kunnen opzoeken en met elkaar in hun eigen taal te kunnen spreken. Dan spreken de doven in hun eigen gebarentaal. Dan vormen zij een samenleving binnen de samenleving, een dovensamenleving waarin zij zich niet geïsoleerd voelen, waarin zij optimaal gelukkig zijn.

Om deze reden, heeft de stichting 't Groenland het initiatief genomen tot het bouwen van een dovencentrum, een Deaf Centre in Kenia. Want een gelegenheid waar de oud-leerlingen van de dovenscholen konden samenkomen bestond nog niet. Net buiten de plaats Kwale is, op een plot ter grootte van ongeveer een voetbalveld, met optimale medewerking van de stichting Umoja, een groot dovencentrum neergezet, waarin talloze kamers, een restaurant, een conferentie/ontspanningsruimte, gelegenheid voor een bed&breakfast voor verder weg wonende doven en genodigden, met sportgelegenheid en multifunctionele sportvelden. Hierin kunnen doven elkaar ontmoeten, met elkaar sporten, sportverenigingen oprichten, aanvullende opleidingen krijgen, films zien, naar de dovenkerk gaan etc. etc.

Bert Geysendorpher

*Zoon van een dove vader,
en twee dove grootouders*

School voor kinderen met een
verstandelijke beperking

Naast de dovenschool en het dovencentrum, wordt in de regio Kwale ook hulp geboden aan een school voor kinderen met een verstandelijke beperking. Een deel is ook lichamelijk beperkt. Deze school biedt plek aan 150 leerlingen die beperkt zijn op verschillende wijze. Daarbij zijn veel kinderen die door hun ouders verstoten zijn vanwege hun handicap. Deze kinderen wonen permanent intern. De overigen gaan om en om drie maanden naar school, daarna één maand naar huis.

Voorheen heeft de stichting Umoja, deels met geld van stichting 't Groenland, hier al eens speeltoestellen neergezet en paden aangelegd zodat ook kinderen in een rolstoel zich gemakkelijk konden verplaatsen.

2016-heden

Het bestuur van stichting 't Groenland is ook op deze school langs geweest. Daarbij hebben de kinderen nieuwe uniformen gekregen. Ook zijn er extra uniformen achter gebleven voor toekomstige kinderen. Een aantal paden bleek beschadigd. Ze zijn hersteld.

'Shades' (Gecreëerde schaduwplekken)

Vaak krijgen deze kinderen buiten les, of zitten ze onder de 'shades' in de pauze. De 'shades' waren door stormen echter kapot. De hete zon kwam er op vrijwel alle plaatsen doorheen. 't Groenland heeft opdracht gegeven de 'shades' zo spoedig mogelijk te vervangen. De twee 'shades' c.q. grote overkappingen worden opnieuw opgebouwd op een duurzame en vooral ook constructief verantwoorde manier.

Gevaarlijke watervoorziening

Op deze school was een goede watervoorziening. Er was een eigen wateropslag, die was uitgegroeid tot een klein meertje met gladde randen. De wateropslag bleek levensgevaarlijk voor de kinderen. Vlak voor het bezoek

Gevaarlijke watervoorziening

aan dit schooltje bleken in korte tijd drie kinderen verdronken. Umoja heeft samen met 't Groenland besloten dat er per direct een hek om dat terrein moest komen. Dit heeft men ook heel snel kunnen realiseren. Het bezoek vond plaats per eind oktober. Omdat de kinderen in november en december niet naar school gaan vanwege vakantie, had men gelukkig ruim de tijd dit zonder verdere ongelukken goed te doen.

Tijdens het ter perse gaan van deze brochure werd, samen met een Nederlandse partner, gewerkt aan een definitieve oplossing voor de watervoorziening voor de hele school. Daarbij wordt dan ook gezorgd voor douches om de kinderen dagelijks te kunnen douchen, essentieel voor kinderen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking.

Solarinstallaties

Tot slot wordt momenteel, samen met de Nederlandse partner, gewerkt aan solar-installaties bij al onze projecten, om daarmee niet meer afhankelijk van de stroomvoorziening van de gemeente (die nogal eens uitvalt, hetgeen heel vervelend kan zijn als de mama's in de avond hun kinderen willen verzorgen). Vanaf 18.30 uur is het namelijk altijd donker in de tropen.

Triest verslag van Tessa

Tijdens een gesprek met de directeur, bleken er in het afgelopen half jaar drie kinderen te zijn verdronken. Hij nam ons mee naar de plek en tot onze grote schrik zagen we een heel groot waterbassin met steile gladde wanden. De directeur vertelde hoe hij twee weken eerder een kind vond. In het bassin. Hoe hij nog probeerde dat kind er uit te halen, met een stok. Want hij kon ook niet zwemmen. Dat hij uiteindelijk maar iemand was gaan halen, maar dat het kind toen heel stil lag. Ik weet nog dat ik hem hoorde maar dat het net was of ik er niet bij was. Ik weet nog dat ik rond keek en me afvroeg hoe het kon dat er geen hek omheen stond.

Hoe kon dat mogelijk zijn dat er, op een school, met kinderen die totaal geen inzicht hebben in gevaar, geen hek omheen stond. Ik weet nog dat ik toen pas zijn tranen echt zag. En voelde. En het zag. Opeens zag ik dat kind in het water, roepen om hulp, opeens voelde ik het verdriet van die directeur, die hem niet had kunnen redden. Het schuldgevoel en het verdriet van die ouders, die hun kind aan een school toevertrouwen en hem nooit meer zouden kunnen vasthouden. We hadden het geluk dat november en december vakantiemaanden zijn. In die twee maanden is er een hek neergezet, en is het bassin ontoegankelijk gemaakt voor de kinderen. We hebben veel dankbare mensen gezien tijdens die reis, maar dit was van een heel ander niveau.

Tessa Jabaaij

KENIA

Plaats: Kinango

Project: Dovenschool

Partners:

Marjon en
Rob Bogaard

3

Vanaf de stad Kwale, die vanaf de kust van de Indische Oceaan circa 35 kilometer in het vrij groene binnenland ligt, kom je na een soms pijnlijke rijtocht over hobbelige zandwegen, aan de rand van een woestijnachtig gebied, het dorp Kinango tegen, dat gezien de ligging en bouw enigszins aan een dorp in het Wilde Westen doet denken. In Kinango ligt ook een dovenschool. Het is een grote school en die school ligt erg afgelegen. Marjon en Rob Bogaard, helpen de kinderen op deze school al jaren.

De dovenschool verbouwt haar eigen groenten

Extra slaapzaal

Omdat deze school zo afgelegen ligt, slapen de leerlingen over het algemeen op school. Er was een slaapzaal voor de jongens en een voor de meisjes. Beide zalen waren tot aan de nok toe gevuld. Ze hadden veel te weinig plaats. De bedden stonden te dicht op elkaar. Veel kinderen hadden geen slaapplek, toen we er in 2016 waren. Bij het aanschouwen daarvan hebben we meteen besloten de slaapzaal uit te breiden zodat alle kinderen er konden verblijven. De nieuwe slaapzaal was in 2017 al gereed.

Groente uit eigen kas

De dovenschool in Kinango heeft een prachtig stuk land ontgonnen waarop gewassen verbouwd kunnen worden. Er hangt een groot net overheen en er is een geweldig watersysteem. Kinderen eten zodoende groente uit eigen tuin.

Nieuwe schooluniformen

Toen we in 2016 langs kwamen, werd er muziek voor ons gemaakt, waren er spelletjes die we samen deden en werd er gedanst. Het geluk straalde van de kinderen af.

De schooluniformen vertoonden slijtage. Op kosten van stichting 't Groenland konden de leerlingen weer nieuw aangekleed worden.

Voor het eerst een schoolreisje

Als beloning voor de hartelijke ontvangst heeft onze stichting de kinderen een schoolreisje aangeboden naar

de Indische Oceaan. In principe wonen ze slechts enkele uren reizen van de zee vandaan, maar nog geen van de kinderen had ooit de zee gezien. De kinderen kunnen in de meeste gevallen ook niet zwemmen, dus het was oppassen geblazen. In Afrika is het maken van een schoolreis niet gewoon. Het is natuurlijk erg duur en een luxe om te kunnen doen. De juichkreet namen we in onze harten mee naar huis.

De gezichten van deze leerlingen die we later op de foto's zagen, zeiden meer dan duizend woorden. Ze vertrokken met een paar bussen naar zee, alle kinderen en alle leerkrachten en begeleiders. Er was een uitgebreide lunch en ijs toe.

Nieuwe toiletten

De school wordt goed onderhouden, zonder dat Marjon en Rob daarin hoeven te sturen. De school heeft een sterk en betrokken bestuur. Edoch, ook hier beperkten de toiletten zich tot een gat in de grond. Dat betekende dat er nogal gelaveerd moest worden, waardoor de toiletten nooit aan de hygiënische maatstaven konden voldoen. Op kosten van stichting 't Groenland zijn er nieuwe toiletten gebouwd.

Fundering nieuwe toiletten

Bouw toiletgebouw

KENIA

Plaats: Mombasa

Stichting: Port Reitz School
Lichamelijk
gehandicapten

Partners:

Wendy
Baardman

Alexandra
Hermens

Vlak bij het vliegveld van Mombassa ligt, op een heuvel, een school. Een school waar alle kinderen met een beperking welkom zijn, zowel mentaal als fysiek. Deze kinderen zijn bijna allemaal moeilijk ter been, of kunnen helemaal niet lopen. Velen zijn zwaar lichamelijk gehandicapt, missen één of meer ledematen. Voordat Wendy en Alexandra de school steunden, konden veel van deze kinderen niets zonder hulp. Omdat de school op een flinke heuvel ligt, maakte dat het zelf bewegen en verplaatsen erg moeilijk.

Rolstoelen, krukken, protheses

Inmiddels gaat dat veel beter. Een aantal jaren geleden heeft stichting 't Groenland een groot aantal rolstoelen,

Ik heb eindelijk een beenprothese

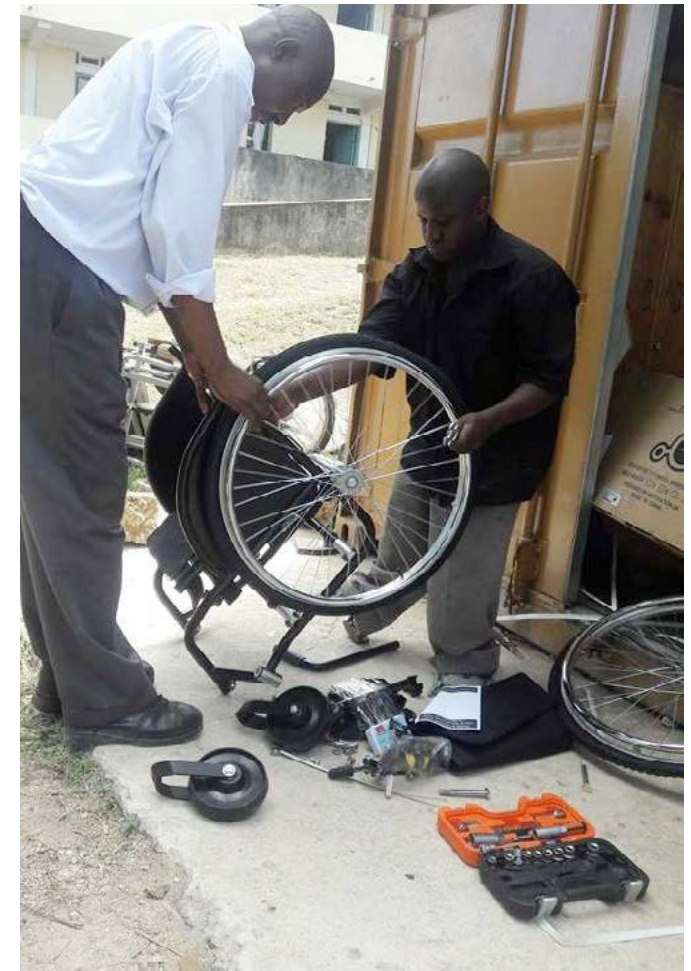
krukken, protheses en andere hulpmiddelen ter beschikking gesteld. Alles op maat aangepast voor de kinderen. Sommige kinderen konden daarvoor niet anders dan op de kale grond liggen.

Containers als werkplaats

Tegenover de school staat een grote, vanuit Nederland aangevoerde container, waar de protheses op maat worden gemaakt. De plaatselijke prothesemaker heeft les gekregen van de Nederlandse prothesemaker van de prothese van Wendy. Want ook hulpverleenster Wendy was ooit slachtoffer van een ernstig ongeluk en verloor daarbij haar been, waardoor haar succesvolle internationale sportcarrière plotseling een einde nam.

Weelchair Repair Shop

Op het terrein van de school staat de Weelchair Repair Shop. Deze is gemaakt van een andere omgebouwde zeecontainer. Die containers worden vanuit Nederland verscheept met heel veel materiaal voor de kinderen van de school. Stichting 't Groenland betaalde de container, het verscheppen en de verbouwing daarvan tot werkplaats. Op termijn zullen ook leerlingen van de dovenschool uit Kwale, hier gaan helpen met reparaties. Ook zal er een klusteam worden opgezet van dove jongens, die kleine en grotere reparaties kunnen gaan uitvoeren.

Rolstoelen kunnen nu gerepareerd worden

De schoolkinderen zijn vaak ernstig gehandicapt

kinderen van de school, die veel geld opbracht. Om meer begeleiding te kunnen krijgen, betaalt stichting 't Groenland naast een groot aantal materialen ook het salaris van twee huismoeders of vaders.

“Groenlandboom”

Als gevolg van het hartelijke welkom dat het bestuur van stichting 't Groenland bij haar bezoek, twee jaar geleden, mocht ondervinden, werd de school door de stichting een groot aantal zonnepanelen toegezegd. Dit vooral om de school minder afhankelijk te maken van het vaak onregelmatige energiesysteem van de gemeente

Het planten van de Groenlandboom in de tuin van de Port Reitz School

Mombasa. Het solar systeem is inmiddels aangelegd en Mercy hoeft zich niet meer druk te maken over het betalen van de rekening elke maand.

De school heeft een gunstige ligging waardoor een hoog rendement behaald kan worden. Daarnaast zijn schaduwnetten opgehangen zodat de kinderen in de schaduw kunnen zitten en spelen en er zijn grote reservoirs voor douche en drinkwater geplaatst. Als beloning voor de hulp aan de Port Reitz School, mocht bestuursvoorzitter Bert Geysendorpher op het terrein een zgn. “Groenlandboom” planten.

Ondanks haar toch forse handicap heeft Wendy Baardman, om een aantal sponsors voor de noden van de Port Reitz School te interesseren, in oktober de Kilimanjaro, de hoogste berg van Afrika, beklommen. Stichting 't Groenland heeft haar voor elke meter beklimming een euro beloofd. De Kilimanjaro is 5.895 meter hoog.

Mercy, dankbare directeur van de Port Reitz School

In geheel Kenia was, voordat deze Weelchair Repair Shop in gebruik genomen werd, nergens een mogelijkheid om rolstoelen, protheses e.d. te repareren. Kapotte rolstoelen waren tot dat moment definitief onbruikbaar. Het niet kunnen repareren van verder nog goed materiaal is overigens een probleem dat in vele Afrikaanse landen voorkomt. Veel Afrikanen hebben niet geleerd om vooruit te kijken. Op de Port Reitz School breekt men met die gewoonte. Het is belangrijk om mobiel te kunnen blijven.

Kinderen hebben veel hulp nodig

Het leven op deze school is in verhouding duur, hoofdzakelijk omdat veel kinderen extra hulp en hulpmiddelen nodig hebben. Hulp was er altijd te weinig, ondanks de vrijwilligers die er rond lopen. Mercy, de directrice van de school, die zelf ook zwaar gehandicapt is, en haar rechterhand Assave, doen al jaren hun uiterste best de school draaiende te houden. Assave is hierin heel erg creatief. Zo verzon hij pas nog een sponsorloop voor de

Uitladen container met hulpgoederen uit Nederland. De lege container wordt later als repairshop gebruikt.

OEGANDA

Plaats: Rakaii e.o.

- Project:
- Homefarming; koffieplantages koffiemachine
 - Resettlement; huizen en solar
 - Aardbeving: Huizen bouwen en herstellen
-

Stichting: Celebrate Hope Ministries

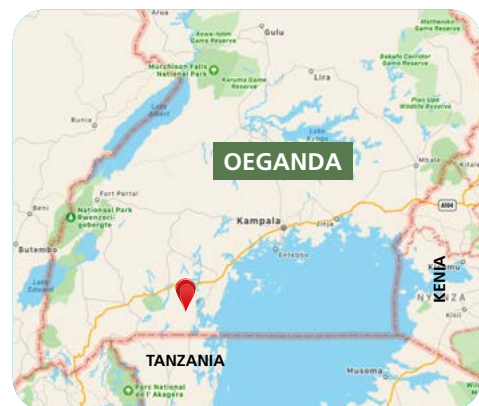
Partners:

Pastor
Fred Sekyewa

In Oeganda werkt stichting 't Groenland samen met de stichting "Celebrate Hope Ministries" van pastor Fred Sekyewa. Al jaren helpt hij de armsten in zijn omgeving. Fred vindt het belangrijk dat mensen zelf aan het werk gaan, dat ze zichzelf leren helpen. Zijn projecten zijn zo opgezet dat ze zelfvoorzienend worden.

In 2010 kregen wij voor het eerst contact met pastor Fred. Fredie Sekyewa heet hij eigenlijk, maar daar bleven we onze tong over breken. Dus werd het "pastor Fred". Pastor Fred "runt" een kerkgemeenschap in Oeganda, maar is eerst en vooral geïnteresseerd in de levensvatbaarheid van de mensen in zijn provincie Rakaii. Samen met pastor Fred bedachten wij een plan.

Homefarming

Omdat de bevolking in zijn gebied behoorde tot de armste in de samenleving was het van groot belang om deze mensen hun eigen inkomen te laten verdienen. De bedoeling was om families hun eigen kippen- of varkensfarm te laten oprichten en laten uitbreiden. Ook was er een plan om families een eigen koffieplantage te laten opzetten. "Eerst eten en dan pas de kerk", was het motto van pastor Fred. Belangrijk was echter dat geen enkele familie zelfs maar de eerste kip, het eerste varken of het eerste koffieplantje kon aankopen. In overleg met stichting 't Groenland is toen besloten om die eerste investeringen voor de stichting te laten komen. Daarna moesten de families zelf hun broek ophouden.

Kippen, varkens en koffie

Zo gezegd zo gedaan. De ene familie kreeg zeven kippen en een haan en een baal graankorrels, met de opdracht de eieren te verkopen, de haan te activeren zodat er kuikens geboren werden om op die manier langzamerhand een forse kippenfarm tot stand te brengen. Nadat in het eerste jaar enthousiaste foto's binnenkwamen van families met mandvol eieren en vele kuikens, brak het jaar daarna in de hele regio een fatale kippenziekte uit, waardoor de farmpjes in spé weer teloor gingen. Evenzo ging het met de varkens. De hygiënische toestanden in het gebied waren voor varkens kennelijk ook niet optimaal en het ene na het andere varken legde het loodje. Triest voor deze families.

Dit ging echter niet op voor de families die voor de koffieplantjes hadden gekozen. Deze hadden meer succes. Wellicht verbouwden zij op goede koffiegrond, want Oeganda is, na Brazilië, het tweede koffieland ter wereld. De teleurgestelde kippen- en varkensboeren switchten, met de hulp van onze stichting, al snel naar het planten van koffieplantjes.

Les in het planten en verzorgen van de koffieplant

Koffieproject

Het koffieproject werd onder leiding van pastor Fred, die naast theologische- ook managerskwaliteiten bleek te hebben, uitermate degelijk aangepakt. Families werden niet zomaar losgelaten op de bouwgrond, die overvloedig aanwezig is in Rakaii.

Een aantal jaren geleden kregen de eerste mensen een opleiding tot koffieboer. Ze kregen les in het bewerken

van de grond, het planten en verzorgen van de plantjes, het plukken van koffie en omgaan met plantenziektes. Dat niet alleen, maar ook in het managen van hun opbrengsten en het omgaan met en het investeren van hun geld.

Na het afronden van de cursus, kregen deze mensen een certificaat, een dertigtal planten en materialen.

“Pay it forward”

Koffieplantjes werden geplant en groeiden gestaag. Koffieplanten kunnen tot zo’n drie meter hoog worden. Na een jaar kon men de eerste koffiebonen al oogsten. (de hoeveelheden waren nog niet zo groot). Onderdeel van het plan was dat de families na een jaar tien procent van de eerste opbrengst moesten terugbetalen aan de stichting; een soort “pay it forward systeem” dus. Met dit geld, konden weer andere families worden opgeleid en een starterspakket krijgen. Zodra de boeren een eigen plantage gestart zijn, krijgen ze hulp van de stichting om deze te onderhouden en rendabel te maken.

Dit project draait nu een aantal jaar en het draait goed. Inmiddels zijn er meer dan 350 koffieboeren die succesvol draaien en hun families het hele jaar door van voedsel kunnen voorzien uit de opbrengst van hun plantage. Sommige boeren draaien zo goed dat zij op jaarbasis al winst draaien en zelfs kunnen uitbreiden en wellicht aan andere mensen weer werk kunnen geven.

Koffiemachine

Afgelopen jaar zijn er 20.200 zaailingen uitgedeeld aan 74 nieuwe families, verdeeld over zes dorpen. Deze zaailingen zijn klein, het duurt even voordat ze geoogst kunnen worden. In het begin van het project, kregen koffieboeren zo een 60 zaailingen. Eind juni dit jaar, werd er 60.922 kilo aan groene bonen verwerkt. Dit leverde de boeren zelf gemiddeld circa 300 euro op.

De beste koffiebonen van Oeganda

Een gloednieuwe koffiemachine

Voor Oegandese begrippen is dat een enorm bedrag. Omdat het project goed loopt en de koffieopbrengst steeds groter wordt, heeft de stichting van pastor Fred, Celebrate Hope Ministries, met geld van stichting 't Groenland een koffieverwerkingsmachine kunnen aanschaffen. Dit als beloning van de stichting voor de enorme daadkracht en het succes van de door pastor Fred gemanagede, enorm uitgegroeide koffieplantage van de regio Rakaii. De koffiemachine verwerkt de rauwe bonen, zodat ze meer opbrengen als ze worden verkocht en de transportkosten lager zijn.

Hoofdprijs

Dat pastor Fred ook enige ijdele kenmerken heeft, bleek uit het feit dat hij een aantal van "zijn" boerenfamilies heeft laten inschrijven voor de jaarlijkse wedstrijd om de beste koffiebonen van Oeganda. Al in het eerste jaar van inschrijving stormde de koffiekwiteit van pastor Fred met een zesde plaats de top tien binnen. Het jaar daarna werd de eerste prijs veroverd door één van Freds koffieboerinnen (zie grote foto).

"Voor magere jaren"

Pastor Fred heeft, vanwege de winst uit de koffieplantages, ook een bank opgezet. Boeren brengen hun geld en de bank bewaart het veilig voor hen. Pastor Fred vindt het van belang dat de boerenfamilies inzien dat overgebleven geld wordt bewaard voor slechtere tijden. Daarbij zal pastor Fred ongetwijfeld aan het Bijbelverhaal van Jozef refereren die in de zeven vette jaren in Egypte, zoveel graan in silo's liet opslaan dat heel Egypte en ook nog de omliggende landen in de zeven magere jaren voldoende voedsel hadden om de hongersnoden te overleven.

Er zijn veel boeren die sparen. Aan de andere kant leent men geld aan boeren (tegen een lage rente) zodat ze hun plantage kunnen uitbreiden. Veel boeren maken hier gebruik van. Zo zijn er boeren die inmiddels een beter huis hebben kunnen bouwen, boeren van wie de kinderen nu naar school kunnen en boeren die hun plantage drie keer zo groot hebben gemaakt. Sommigen doen het zo goed, dat hun kinderen uit het kindsponsorprogramma konden worden gehaald. Ze kunnen zichzelf nu redden. Dat is van dit project misschien wel de grootste winst. Veel families leven

De koffieopbrengst wordt steeds groter

Groenland-Hope koffie in de schappen

goed bewoond.

Toen wij er in 2016 waren, raakten we in gesprek met een van de mama's van zo'n huis. Omdat we haar huisje mochten zien, vroegen we haar wat haar grootste wens was. Het kleine magere vrouwtje moest daar lang over nadenken. Na een minuut wist ze het. Ze zou graag licht willen hebben, maar durfde dat haast niet te vragen. Een lampje zodat "haar" kinderen 's avonds konden studeren. In de tropen is het kort na 18.00 uur al donker.

Deze kinderen konden naar school, omdat deze vrouw ook wat geld verdiende met de verkoop van koffie. Veel hield ze nog niet over, ze was pas net begonnen. We beloofden haar een solar-systeem te geven, een zonnepaneeltje met een lamp eraan. Kosten 150,- euro. Een paneel met 3 lampjes, voor elke kamer één, kostte slechts 250,- euro. We besloten alle kamers te verlichten. Na een korte stilte sprong de vrouw op, we werden intens geknuffeld en midden in de kamer keek ze naar boven en dankte God. Wij stonden er beteuterd bij.

Resettlement home

niet meer in extreme armoede en kunnen nu zelf in hun levensbehoeften voorzien. 't Groenland blijft dit succesvolle project steunen, zodat nog meer families zich uit de armoede kunnen opwerken.

Resettlement homes

Pastor Fred zorgt niet alleen voor werk, maar ook voor verweesde kinderen. Een van de projecten die 't Groenland in Oeganda ondersteunt, is het bouwen van resettlement homes. Dat zijn huizen waarin een moeder/ tante of oma gaat wonen, die de zorg draagt voor een aantal kinderen dat geen thuis meer heeft. Inmiddels is een groot aantal van deze huizen gebouwd en worden ze

De aardbeving verwoestte hun huis

Aardbeving

Vlak voor ons bezoek aan Oeganda, werd de provincie Rakai, vlakbij de grens met Tanzania, hard getroffen door een aardbeving. Dat gebeurde in een gebied waar sinds mensenheugenis geen aardbeving had plaatsgevonden. Omdat de kwaliteit van de vaak zelfgebouwde huisjes veelal zeer slecht was, zijn heel veel huizen ingestort. Twaalf huisjes waren door de beving met de grond gelijk gemaakt. Vooral in de bergen zijn velen dakloos geworden. We troffen mensen aan in tenten, naast de brokstukken van hun eigen huis. Dat enige beetje wat ze hadden, was nu ook weg.

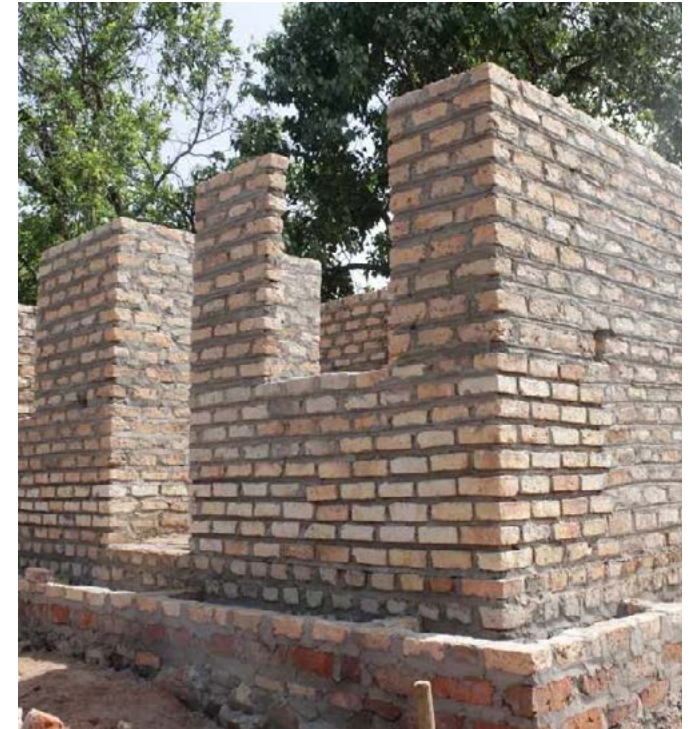
Op kosten van stichting 't Groenland werden, in samenwerking met de stichting Celebrate Hope Ministries van pastor Fred, twaalf nieuwe en degelijke

Gezin bij hun nooddent

In 4 weken werd een nieuw degelijker huis gebouwd

Huis halverwege de bouw

huisjes gebouwd. Kosten per huisje 6.000,- euro. In elk huisje kwam verlichting, zodat de gezinnen er op vooruit gingen. Daarnaast werden de mensen geselecteerd die het meest onder de aardbeving geleden hadden, mensen met een slechte gezondheid en kinderen. Ook deze huizen zijn allemaal voorzien van zonnepaneeltjes en lampen.

In dat zelfde gebied, bleek ook de kerk niet onbeschadigd te zijn gebleven. De kerk heeft in deze plaatsen, naast een religieuze- ook een sociale functie voor de gemeenschap. Het is een plek waar mensen samenkomen en elkaar helpen. De grote scheur in de muur van de kerk is op kosten van 't Groenland hersteld.

Steun Celebrate Hope administratie

Een stichting runnen kost geld. Celebrate Hope heeft veel mensen in dienst moeten nemen, zoals veldmedewerkers, personeel in de bank, mensen die het koffiëprogramma en de boeren begeleiden, mensen die de huizen bouwen, mensen die de administratie regelen enz. 't Groenland betaalt een groot deel van deze salarissen. Het gemiddelde salarisniveau in dit gebied ligt op circa 80,- euro per maand. Daarnaast draagt 't Groenland zorg voor de administratieve kosten en een groot deel van de transportkosten. Benzine is erg duur, veel boeren wonen ver weg en de aanschaf van een motor en benzine bleek hard nodig. Het gebied wordt echter met het jaar meer "selfsupporting".

Pastoor Fred biedt Bert Geysendorpher Oegandees shirt aan

LIBERIA

Plaats: Buchanan

Project: - Basisschool oprichten
- Kwaliteit onderwijs

Stichting: Stichting Vrienden van Liberia

Partner:

Hanno Krijgsman

Het schoolproject in Buchanan, Liberia, is een van de oudste projecten van stichting 't Groenland. Kort na de beëindiging van de burgeroorlog in dat land (2005) bleek 't Groenland één van de eerste hulpverlenende instellingen in Liberia te zijn. 't Groenland ontfermde zich, op initiatief van directe hulpverleenster José Hermans, over een kapotgeschoten school in Buchanan, de qua grootte tweede plaats van Liberia. Op initiatief van onze stichting werd een nieuw schoolgebouw gebouwd aan de rand van Buchanan: de National Academic Primary School.

José Hermans

In 2012 is de nieuwe school gereed gekomen. Inmiddels staat er een veilige muur omheen en krijgen honderden kinderen er les. In het verleden is er veel gestolen door betrokkenen bij de school. Nadat de verantwoordelijken hiervoor ver van het project verwijderd waren, kon men verder denken aan de toekomst. Jose Hermans, onze toenmalige partner, heeft in moeilijke en zelfs gevaarlijke omstandigheden ontzettend veel werk verzet. Zij is helaas erg ziek geworden en heeft zich kortgeleden moeten terugtrekken uit het project. Hanno Krijgsman en Sanne Rooding, beiden leerkracht, hebben het project op zich genomen.

2016- nu

Toen Hanno en Sanne in het project Buchanan insprongen, hadden stichting 't Groenland en stichting Vrienden van Liberia de vraag of het verstandig was door te gaan met deze school. Er waren vraagtekens bij de betrouwbaarheid van het bestuur. Een aantal leraren had te weinig passie voor het vak. Velen waren slecht opgeleid. Onze contactpersonen Hanno en Sanne hebben hier voorzichtig mee moeten omgaan, want als

blanke Europeaan zomaar orde op zaken stellen, heeft nimmer zoden aan de dijk gezet.

Schoolkwaliteit

Na veel overleg, waarin 't Groenland heeft bedreigd met intrekking van het sponsorschap, is er een nieuw bestuur aangesteld. Er is een nieuwe kwalitatief sterke directeur die het beste voor heeft met de kinderen en de school echt naar een hoger niveau wil tillen. Omwille van de toekomst van de kinderen heeft 't Groenland overigens nooit de bedoeling gehad om de National Academic Primary School in de steek te laten.

Leerlingen in schooltenue op weg naar de "National Academic Primary School Buchanan

De kwaliteit van de school, en daardoor de populariteit van de school, diende sterk opgevijseld te worden. Het aantal kinderen op school was in de loop der jaren gereduceerd van 320 naar 128 kinderen, terwijl de school ruim 400 kinderen aan kan. Eén van de oorzaken was het hoge niveau aan schoolgeld dat de kinderen moesten betalen. Veel ouders moesten afhaken. Bovendien bleef de vraag waar een deel van dat schoolgeld bleef.

Lerarengedebouw met waterpomp

De armste kinderen

Stichting 't Groenland is gericht op het ondersteunen van de armsten in de samenleving. De politiek van de school beantwoordde niet meer aan dit principe. Onze stichting heeft daarom besloten de school te verbieden om nog schoolgeld te vragen. Alle kinderen moeten onderwijs kunnen genieten en niet alleen diegenen die het kunnen betalen. Slechts voor de voeding tijdens de schooluren mocht een kleine vergoeding worden gevraagd. Er moet per slot van rekening thuis ook gegeten worden.

Op verzoek van de leerkrachten en het bestuur, werd er wel een kleine vergoeding gevraagd voor het schooluniform en activiteiten. Dit bedrag is zo laag, dat de meesten het zouden kunnen betalen. Wie dit desondanks niet betalen kan, mag nu, op initiatief van 't Groenland, toch op school blijven. Voor de ouders die dit niet betalen kunnen, is er een regeling dat ze vrijwilligerswerk kunnen doen. Dit loopt nog niet zo, omdat men dit in Afrika niet gewend is en er geen vrijwilligerscultuur bestaat.

Overvolle klas

Leerlingenexplosie na ingreep 't Groenland

Door het aanbieden van gratis onderwijs is het aantal leerlingen enorm gestegen. Binnen enkele weken groeide het aantal aanmeldingen tot bijna 600. Vanwege te volle klassen (50 kinderen) wordt er een maximum aangehouden van circa 500 kinderen.

't Groenland draagt deze kosten. Net als de salarissen van de leraren en de onderhoudskosten van de school. Er zijn leerkrachten ontslagen en betere leerkrachten aangenomen. De salarissen hiervoor zijn gestegen. Inmiddels floreert de school weer en krijgen de kinderen aanzienlijk beter les. 't Groenland heeft voorgesteld om de ouders geen schoolkleding en boeken te laten kopen. Binnenkort worden voor heel de school in alle maten schooluniformen gemaakt, die in het bezit van de school blijven. Dat geldt voortaan ook voor de boeken van school.

Coaching door Nederlandse leerkrachten

Omdat het oude bestuur de verbeteringen lang had tegengewerkt, was er lange tijd weinig gebeurd. Inmiddels wordt er veel aangepakt. Zo zijn Hanno en Sanne, samen met twee collega's, naar Liberia geweest om de leraren te coachen en op weg te helpen betere lessen te kunnen geven. Dit met de insteek om van elkaar te leren, zodat er een open sfeer zou ontstaan waarin men ook daadwerkelijk open stond voor verbetering en verandering. Deze coaching zal voortaan elk jaar plaatsvinden. De leraren in Buchanan zijn zeer in hun sas met de extra pedagogische- en didactische kennis die zij uit Nederland cadeau krijgen.

Door de kinderen en leraren is het schoolterrein opgeruimd. Daarnaast hebben de kinderen stenen betekend en is er van deze stenen een pad gemaakt om het terrein op te fleuren. Binnenkort wordt op het

middenrein een aantal speeltoestellen geplaatst. Er is geïnvesteerd in nieuw materiaal, nieuwe boeken en nieuw meubilair. Voorts dienen alle leerlingen voortaan een maaltijd te krijgen als ze op school zijn. Kortom, de school leeft weer.

Nieuwe peuterschool

Er is een nieuwe peuter/kleuterschool geopend in een van de lokalen op het terrein. Door de peuters al vroeg binnen te halen, voorkom je dat ze al op jonge leeftijd grote achterstand oplopen en pas op veel latere leeftijd naar school kunnen gaan. Hiervoor is het lokaal aangepast aan de behoeften van de peuters/kleuters en zijn er de nodige materialen aangeschaft. Op dit moment draait de school aanzienlijk beter dan drie jaar geleden, is er weer enthousiasme en meer kwaliteit en zijn er nu mensen aan het werk die opbouwend denken en bezig zijn.

Kleuterklas

**Persoonlijk verhaal van
Hanno Krijgsman**

Onderwijzers onderwijzen? Geen hulp, maar samenwerking!

Tijdens mijn laatste bezoek aan 'onze' school in Liberia heb ik ervaren wat ontwikkelingssamenwerking betekent. Op de school proberen we de leraren zover te krijgen dat zij veel meer leerlinggericht gaan lesgeven. Dus niet 45 minuten lang uitleg geven terwijl het maar de vraag is of alle leerlingen het begrijpen, maar de leerlingen actief aan de slag laten gaan. Want als een leraar uitlegt, onthouden de leerlingen maar 10% van wat die leraar vertelt. Als de leerlingen zelf oefenen met de stof of de stof aan anderen uitleggen, onthouden ze 70-90%.

De kunst was om samen met de docenten manieren te vinden die werken in Liberia. Want ik kan een docent daar wel vertellen hoe ik het altijd doe, het is maar de vraag of het voor hem/haar daar in dat hete volle Liberiaanse klaslokaal werkt. Dat was nog niet zo makkelijk. Ik heb wel een uur met Othello, leraar Social Science (combinatie tussen Aardrijkskunde, Geschiedenis en Maatschappijleer), zitten bedenken hoe we ervoor kunnen zorgen dat de leerlingen zelf aan de slag gaan. Othello was gewend om de eerste les van de week 45 minuten lang een leertekst op het bord te schrijven en over te laten nemen in de schriften. De tweede en derde les ging hij elke zin van de leertekst voorlezen en uitleggen. Oersaai natuurlijk en de meeste leerlingen zaten hier niet op te wachten.

Het overschrijven van de leertekst (er waren namelijk geen boeken), daar konden we zo snel niets op verzinnen. Maar dat voorlezen en uitleggen, kon dat niet anders?

Othello: 'Ze hebben de uitleg nodig, want ze begrijpen niet alle woorden en ze kunnen ook niet alle woorden goed uitspreken. Daarom doe ik dat klassikaal.' Ik: 'Hebben alle leerlingen die uitleg wel nodig? En hoe weet je dat je echt elke zin moet uitleggen?' Tsja. Het is een bekend lerarensyndroom dat ook in het Westen vaak opspeelt: je denkt dat de leerlingen leren als je uitlegt. Dus ga je alle stof uitleggen. Maar hoe effectief is dat?

Samen zochten we een manier om dit te doorbreken. 'Othello, denk aan de theorie die we aan het begin van de week hebben uitgelegd: leerlingen onthouden 90% van wat ze zelf uitleggen. Kunnen we hen dat op een of andere manier laten doen?'

We bedachten dat we de volgende les de klas (40 leerlingen) in groepjes van twee zouden opsplitsen. De ene leerling legt de ene helft van de leertekst aan de andere uit en halverwege draaien ze om. 'Maar als ze het niet begrijpen?' 'Dan lopen wij rond om de vragen te beantwoorden. Of nog beter, ze schrijven de vragen op een papier, geven dit papier aan een andere groep en laten de vragen door hen beantwoorden. Dan krijgen ze het papier terug en kijken ze of ze het nu wel begrijpen. Zo niet, dan zijn wij er nog!'

En zo geschiedde. Alleen niet meteen de les erna, want Othello verwachtte protest als hij hen niet op deze andere manier van lesgeven had voorbereid. Nee, op vrijdag, onze laatste dag, ging hij dit doen. Had ik nog een nachtje om me zorgen te maken of de leerlingen van de derde klas van de middelbare school dit niet te

Leraren in klas worden gecoacht

kinderachtig vonden. Want sommigen zijn al over de 20 (ze gaan pas naar school als de ouders geld genoeg hebben).

Nou, de les liep als een trein. Na een instructie van 10 minuten gingen de leerlingen 10 minuten aan elkaar uitleggen en iedereen deed mee. Vervolgens 10 minuten vragen opschrijven en beantwoorden en daarna nog 5 minuten de antwoorden bestuderen. De enige vraag die Othello en ik kregen, was hoe een bepaald woord in het Basa (één van de inlandse talen) moest worden uitgesproken. Daar wist ik dan het antwoord weer niet op, maar gelukkig een slimme leerling wel.

Aan het eind van de les nam Othello alle vragen en antwoorden weer in en kwam met een verrassing voor mij en de leerlingen: 'Zo, nou hoef ik geen toetsvragen meer te bedenken, dat hebben jullie voor me gedaan!'

Hanno Krijgsman

LIBERIA

Plaats: **Monrovia/
Congo Town**

Project: **Waterpompen
en Zorg**

Stichting: **Manneka**

Partners:

Mambu
en
Anneke
Quoi

Eindelijk schoon water in 't dorp.

Mambu en Anneke werken in en rondom Monrovia, de hoofdstad van Liberia. Anneke is opgegroeid in Papendrecht en is getrouwd met Mambu Qoui uit Monrovia. Stichting 't Groenland kwam met hen in contact toen de pers in Nederland publiceerd dat mensen uit Papendrecht in Liberia streden tegen het Ebola virus. Mambu en Anneke kochten emmers met desinfectiemiddel en brachten ze bij families in de omgeving. Stichting 't Groenland had enorme achting voor deze mensen die met gevaar voor eigen leven de verspreiding van ebola aanvochten en financierde 7.500 emmers. Hierdoor zijn veel mensen niet ziek geworden. Dit was het begin van een verdere samenwerking.

Schoon water is van elementair belang in gebieden waar soms grote droogte heerst en in gebieden waar mensen tussen grote moerassen leven. Juist in die gebieden, die soms dun bevolkt zijn, maar waar toch overal mensen wonen, zijn goede waterpompen van levensbelang.

Touwpompen

Pompen zijn normalitair ingewikkelde constructies. Mambu heeft echter een touwpomp ontwikkeld die in ontwikkelingslanden zelf gemaakt kan worden.

Touwpompen van stichting 't Groenland

De pomp is in staat om grondwater op te pompen van een diepte van één tot dertig meter. Pompen liggen in Afrikaanse gebieden nogal eens stil omdat ze kapot zijn, er geen onderdelen zijn of niemand ze kan repareren. De touwpomp is echter gemaakt met lokale, recyclebare materialen en is gemakkelijk te repareren, omdat alle onderdelen lokaal gemaakt kunnen worden. Omdat er geen ijzer (alleen pvc) wordt gebruikt voor onderdelen in de put, is er geen roestvorming na chlorinering.

Door het produceren van touwpompen kunnen mensen bij de waterput niet alleen via een simpele handomdraai hun emmers vullen met water, maar wordt ook een schoner milieu bevorderd, wordt verspilling van waardevolle grondstoffen tegengegaan, wordt het afvalprobleem bestreden en wordt de werkgelegenheid bevorderd.

Schoon drinkwater in afgelegen dorpen

Inmiddels hebben bewoners van een groot aantal dorpen wel schoon drinkwater en werken er nu drie

Uitleg werking Groenlandpomp

Verslag van Anneke Quoi

Overal op de bushroads komen we ze tegen: moeders en kinderen met lege emmers op zoek naar water. In de afgelopen weken hebben we in acht dorpen waterputten gerehabiliteerd en voorzien van een touwpomp. Maar het lijkt wel een race tegen klok. Zelfs de kreek in Yourmu waarin altijd water staat, is nu bijna opgedroogd. Zorgen, grote zorgen! Want de echte regentijd begint pas over twee maanden. Waar vinden mensen nog water? Vanmiddag na het middaggebed in de moskee van Beah Town kwamen veel bewoners kijken bij de net herstelde waterput. Stromend schoon drinkwater kwam eruit toen men aan het wiel draaide... en opeens zag ik die palmboom staan, een eindje van de waterput vandaan. Het was Palmzondag!

waterputten in Beah town (ruim 1200 inwoners). Op verschillende plekken zijn waterputten geslagen en gerepareerd. Hierin zijn touwpompen geïnstalleerd. Mambu heeft deze ontworpen. Een systeem dat veel minder onderhevig is aan slijtage en verval. Het ministerie van Public Work was onder de indruk van zijn projecten. Vele dorpen liggen hemelsbreed niet ver bij Monrovia, de hoofdstad van Liberia, vandaan maar zijn zeer moeilijk te bereiken. Anneke en Mambu behoren tot de weinigen die ook echt schoon drinkwater brengen in de meest afgelegen dorpen.

Van elke waterput die gegraven of gerehabiliteerd wordt moet ook het water gecontroleerd worden. Dit wordt gedaan voor de veiligheid en gezondheid. Sommige waterputten zijn beschadigd of werken niet meer en moeten gerehabiliteerd worden. Het rehabiliteren van de putten is een nauwgezette klus. Zo is het gebied rondom sommige dorpen moerasgebied zodat je al snel het grondwater bereikt als je nog maar nauwelijks bent

begonnen met graven. Echter, om ook hier goed schoon drinkwater te krijgen moet je door een dikke laag klei graven en dat is niet gemakkelijk. Ook moet rekening gehouden worden met droge en natte seizoenen.

Opleiding reparateurs

Om het werk ook "duurzaam" te maken zijn er sinds 2017 in twee provincies warehouses geopend waar reserve touwpomponderdelen verkregen kunnen worden. Daarnaast zijn er twee groepen touwpomptechniciens getraind die in de provincies Bomi en Montserrado county de touwpompen kunnen repareren. Dankzij al deze nieuwe ontwikkelingen hoopt men te bereiken dat een kapotte touw pomp binnen 24 uur gerepareerd zal zijn en men niet meer zelf vanuit Monrovia 70 km moet rijden om een pomp te moeten repareren.

Ook is de stichting begonnen met een zgn. cash boxsysteem, waarbij pompgebruikers elke maand een klein bedrag moeten betalen zodat communities in

de nabije toekomst zelf een nieuw onderdeel van de touwpomp kunnen aanschaffen. In sommige dorpen in Bomi werkt dit systeem al prima. Mambu en Anneke zijn met hun waterpompreparatiesysteem zelfs al veel verder dan de grote stedelijke gebieden. In sommige wijken in Monrovia is nog een lange weg te gaan voordat iedereen inziet dat dit de enige manier is om hun waterput "draaiende" te houden.

Kapotte jeep

De jeep van Mambu en Anneke was danig aan vervanging toe. In Afrika wordt zeer lang met zeer oude automobielen gereden, maar eens is het op. Zonder goed vervoer doe je in dit soort, soms onherbergzame, gebieden niet veel. In 2017 hebben Mambu en Anneke met geld van de stichting 't Groenland, een goede jeep kunnen kopen, om ook de dorpjes in het moerasland te kunnen bereiken. Veel van de dorpjes zijn enorm afgelegen en zeker in het regenseizoen voldeed de oude jeep niet meer.

Mambu en Anneke leiden jonge reparateurs op

Nieuwe Groenland-jeep bij afgelegen dorpjes, warm onthaald door de kinderen

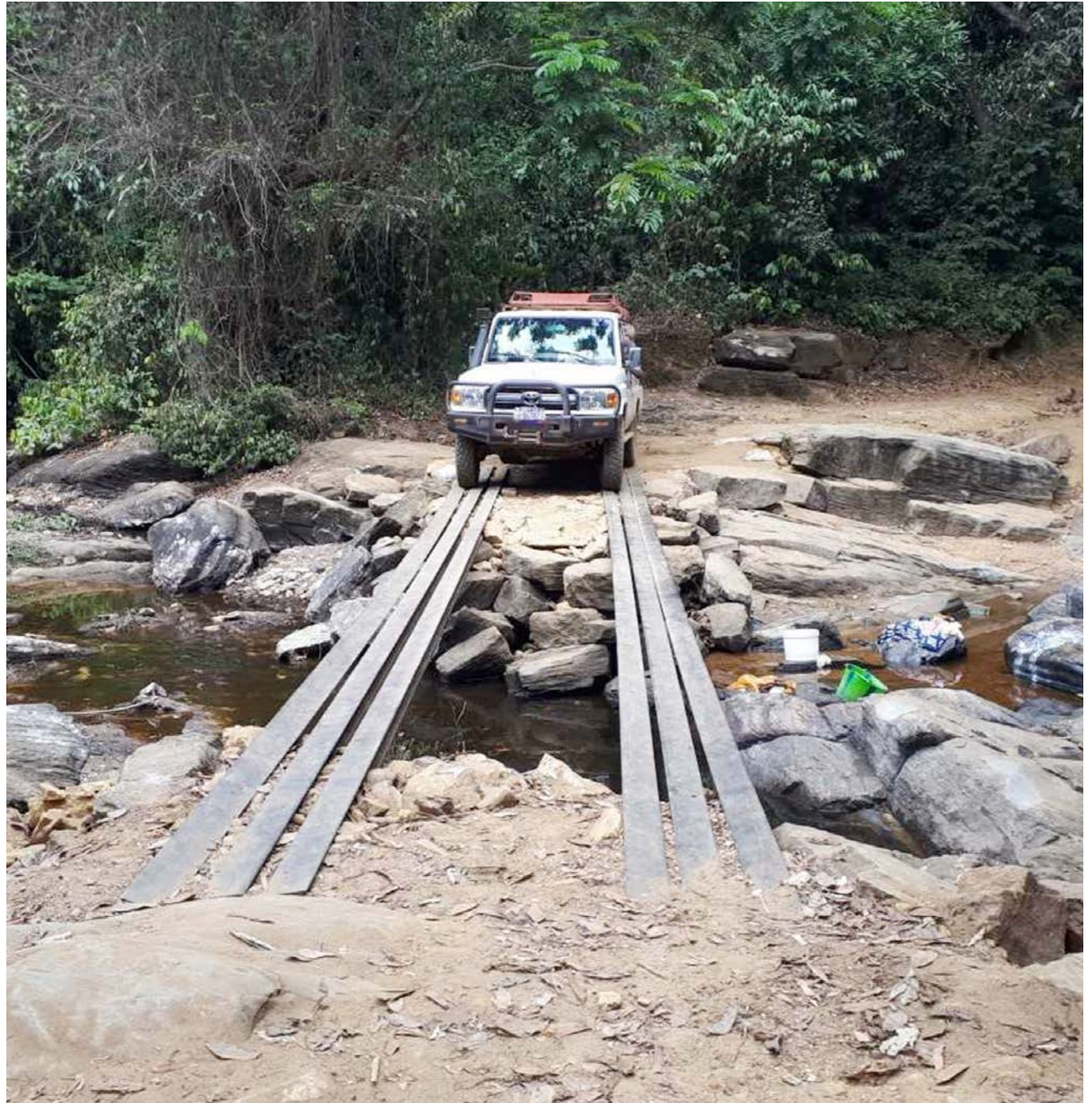
Mambu Incorporated

Verschillende jongeren komen elke dag om het vak van touwpompen maken te leren en ook om te leren hoe je degelijke bouwblokken maakt. Deze bouwblokken worden gebruikt in de constructie van de randen om waterputten. Tegenwoordig maakt het bedrijf ook terrastegels. Her en der worden ze in Liberia verkocht, maar nergens zit er die glans op en zijn ze zo sterk als de tegels die door het door beiden opgerichte bedrijfje genaamd Mambu Inc. worden gemaakt. "Worden deze echt in Liberia gemaakt?", vraagt men dan. Iets om trots op te zijn. Het bedrijfje van Mambu en Anneke wordt slechts aangewend voor de publieke zaak.

Ebola Memorial

In Liberia kwam op initiatief van de stichting Manneka een Ebola Memorial in Borni, Liberia. Hiervoor werden ook de door Mambu Inc. gemaakte tegels gebruikt. Helaas zijn er maar vier mallen van dat model tegel, dus elke dag moesten ze nieuwe tegels maken om te zorgen dat ze er voldoende op tijd klaar hebben. Het monument is geopend en verbonden aan een grote Art wedstrijd. Er is veel toeloop geweest.

Sinds kort kunnen "probleemjongeren" een vak leren en er een beetje pocket money mee verdienen. Geld dat ze in het weekend mee kunnen nemen naar hun families. Beginnend met kleine ambachten als het maken van betonblokken en terrastegels om daarna door te stromen naar het produceren van touwpompen. Mambu en Anneke hopen deze touwpompen ook te kunnen uitbreiden naar andere provincies, om zo steeds meer mensen van schoon drinkwater te kunnen voorzien en tegelijk steeds meer jongeren aan het werk te kunnen helpen.

NIGER

Plaats: Zinder

Project: Ontwikkeling van voedzaam voedsel in hongersnoodgebied

Stichting: Sahara Sahel Foods

Partners:

Renate en Josef Garvi

Josef Garvi en Renate Bode wonen in Zinder, in de gortdroge Afrikaanse staat Niger. Niger ligt in de Sahel tussen het grote olierijke Nigeria, Tsjaad, Burkina Fasso en Mali in. Kortom, in een gebied waar hongersnood heerst als de weergoden de Sahelregio maar even in de steek laten. Josef is van Zweedse afkomst. Renate komt van Hollandse bodem. Ze hebben elkaar ontmoet op de Agrarische Universiteit in Wageningen, zijn met elkaar getrouwd en hebben drie dochters. Met de kennis die ze in Wageningen hebben opgedaan, doen zij verwoede pogingen om uit de bomen en planten, die ondanks de droogte toch nog in Niger groeien, eetbaar voedsel te kweken. Dat is niet eenvoudig.

Het gezin van Josef en Renate Garvi groeit op in Zinder, op ruim honderd kilometer afstand van de Nigeriaanse grens. Met de financiële steun van stichting 't Groenland hebben zij in Niger een fabriekje opgezet onder de naam « Sahara Sahel Foods » (SSF), dat o.m. uit het daar weelderig groeiende onkruid, genaamd Hanza, eetbaar en zelfs lekker voedsel produceert. Dat was geen gemakkelijke klus, want Hanza heeft zo'n bittere smaak dat het zelfs tijdens perioden van hongersnood niet kon worden gegeten. Het fabriekje van Josef en Renate heeft echter op de Hanza een ontbitteringsproces losgelaten, waardoor Hanza veranderde van een verachtelijke plant in bijzonder lekker voedsel. Uitermate belangrijk natuurlijk in een land waar normaliter veel voedselproducten moeten worden geïmporteerd, waardoor dat voedsel duur op de markt komt.

Onderzoek lokale voedselmogelijkheden

Het succes met de Hanza heeft inmiddels geleid tot een brok werkgelegenheid in Niger. Boeren, die nooit wat zagen in Hanza, dringen zich nu bij de SSF op om maar zoveel mogelijk Hanza te kunnen aanbieden. Zij krijgen daar uiteraard wat geld voor. De aanvoer werd zelfs zo groot dat SSF een aanvoerstop moest afkondigen. Naast Hanza produceert Niger ook bessen en noten. Binnen

Niger was te weinig wetenschap aanwezig om te kunnen onderkennen dat ook daarmee belangrijke producten konden worden gemaakt. Vooral in de laatste jaren hebben Josef en Renate daar onderzoek naar gedaan.

Nieuwe producten 2016-2018

Om het scepticisme weg te werken tegen voedingsproducten van lokale bomen en om klanten aan te trekken met een grotere diversiteit producten, werden een hele reeks nieuwe producten ontwikkeld. Woestijnadels, de zaden van de *Balanites aegyptiaca* boom en een kruidenzout, Babul zout, kwamen begin 2016 in het assortiment. Een paar maanden later kwam

daar het droge vruchtenpoeder van twee vruchten bij: Magaria poeder en Kurna poeder. Daarna deden couscous en meel van de warm gewassen Hanzazaden hun intrede.

Bij de Hanzakoekjes werden varianten gemaakt door de plaatselijke Aduwa olie te gebruiken in plaats van Karité boter en in één biscuitsoort wordt de geraffineerde suiker eruit gehaald en vervangen door het Magaria vruchtenpoeder. Met een rijker assortiment werd de aan de fabriek gelieerde winkel voller en trok dit duidelijk klanten aan. Het maakte ook de lokale bevolking, zowel rijk als arm, zowel plattelandsbevolking als stadsbevolking, meer bewust van de reikwijdte van de mogelijkheden die de lokale Nigerse planten en bomen kunnen hebben in de Nigerse voedselproductie.

Prijswinnaar voor olie

In mei 2016 begon de verkoop van Magaria zaden. Deze nootjes, waarvan het Magaria vruchtenpoeder al eerder als nieuw product was geïntroduceerd, vormden een gezonde snack, voorlopig door puur handwerk in Niger verwerkt. In het voorjaar van 2016 ontstonden dan vier soorten nootjes, de één met meer mineralen, de andere met meer vetten. Josef en Renate lieten inmiddels ook Dania olie uit de overgebleven gebroken noten persen.

Hanzavoedsel

Deze olie won op de Nationale Agrarische Beurs SAHEL begin 2017 een prijs van maar liefst €2286. Dat zijn grote bedragen in Afrikaanse landen.

Nieuwe sappen

In het voorjaar van 2017, het hete seizoen waarin de verkoop van koude dranken het best loopt, experimenteerden Josef en Renate met nieuwe sappen die zonder toegevoegde suiker werden gemaakt. Dit omdat een aantal suikerpatiënten daar naar vroeg. Daarna volgde nog een aantal nieuwe sappen. In de loop van 2017 had Sahara Sahel Foods vijf pure sappen zonder toegevoegde suikers en zonder conserveringsmiddelen in haar assortiment. Nieuwe producten, alle van eigen bodem. Dat dit binnen Niger niet onopgemerkt bleef, was duidelijk. De nationale radio- en tv-zender besteedde er aandacht aan, waardoor het enthousiasme voor de producten toenam.

Milieuprijs voor Diana koekjes

Korte tijd later lukt het om jam te maken van Daniasap en Baobab fruitpoeder. Dit is een jam zonder toegevoegde suiker, want het Baobab vruchtenpoeder werkt goed als pectine, een verdikkingsmiddel. Ultimo

2018 werkt een stagiair van een Nigerse universiteit drie maanden bij SSF aan het onderwerp voedselverwerking van Dania vruchten, noten en bladeren. Hij moedigde het team aan tot het maken van Dania cupcakes van de noten. Even later volgden Dania biscuits. Tijdens de SAHEL beurs in 2018 krijgt SSF een compliment voor innovatie en wint opnieuw de milieuprijs, dit keer met de Dania koekjes: €2286. En dan te weten dat die koekjes het resultaat zijn van het werk van een Nigerse student!

Melk uit dadels

Eerder in 2018 werd geëxperimenteerd met de woestijndadel, om te onderzoeken of je daar plantaardige melk uit kunt halen. Ze waren al een tijdje op zoek naar een ingrediënt, die één van de sappen zonder geraffineerde suiker romiger zou kunnen maken. Na een aantal pogingen kwam er een romig soort melk uit, vergelijkbaar met amandelmelk of rijstmelk. Deze melk wordt gebruikt als ingrediënt voor dit sap. Toen het lukte om de melk in een nog iets dikkere versie te produceren besloten ze de melk in een eigen fles te gaan verkopen: Aduwa melk.

Productieproces opvoeren

In de zomer van 2018 en er is geen twijfel meer aan de mogelijkheden die de lokale bomen en planten als potentiaal voor de voedselvoorziening van Niger bieden. Er is geen twijfel meer aan de kwaliteit van de producten. Nu moet er hard gewerkt worden aan het

Nieuw ontwikkelde sappen

Diana Aduwa noten

bekend maken van de recepten en mogelijkheden voor het gebruik van deze producten op huishoudniveau. Want uiteindelijk is al dit onderzoek en het produceren van al deze extra voedsel- en aanverwante artikelen begonnen om het volk van voldoende autochtoon voedsel te voorzien. Daarvoor is ook het opvoeren van de

Verkoopsters Sahara Sahel Foods

productiemogelijkheden nodig. Er werd een opslagplaats gebouwd voor het onbewerkte bittere voedsel dat wordt ingekocht van de boeren. Voorts werd middels geld van de overheid en de bijdragen van stichting 't Groenland een oliepers gebouwd.

Investerings in machines, gereedschappen en gebouwen

Eind 2016 nam SSF nieuwe zeven voor het sorteren van pop-Hanza in gebruik. Via het bedrijf Seed Processing Holland in Enkhuzen bestelde SSF drie zeven van degelijke kwaliteit. Eerst werd geprobeerd om de zeven in Niger te laten maken, maar de kwaliteit liet te wensen over. De zeven zijn bedoeld om de ontbitterde hanza zaden, die men wilde verwerken tot pop-hanza, te sorteren.

Voor de pop-Hanza gebruikt men de grootste hele zaden. Alle gebroken zaden of zaden die kleiner zijn, worden verwerkt tot couscous en meel. Met deze nieuwe zeven verbeterde de efficiëntie van deze sortering. Daarvoor werd de sortering met de hand gedaan; zaadje voor zaadje.

Ook kwam er een kleinschalige afvulmachine voor de olie. Het vullen gaat niet snel, maar omdat het schoon en gelijkmatig gaat, kun je tussendoor flessen dicht doen met een schroefdoop. En zo werd er weer productietijd gewonnen. Daarnaast werd er een afdruiptrek gelast voor gewassen olieflessen.

Vervolgens werd er een nieuwe droogkast besteld. Als het te langzaam droogt, gaat het voedsel rotten. In Niger is nauwelijks iets te koop als het aankomt op machines of materialen van kwaliteit. Droogkasten importeren is evenmin een goedkoop en klein karwei. In dit geval is het lokaal toch gelukt, hetgeen weer positief werkt op de Nigerse werkgelegenheid.

In Nederland werd een zeecontainer gevuld met

Vrouw perst vruchten

Nieuwe vruchtenpers

twee grote Spako-kookketels, drie diepvrieskasten met bijbehorende zonnepanelen, een oliepers, een flessenvuller, een fruitpers, een printer, twee strandvlaggen en bergen lege flessen, die een restaurant uit Ridderkerk voor ons bewaarde en die vrijwilligers voor ons verzamelden en naar de container brachten.

Sahara Sahel Foods investeert in eigen terrein.

Gedurende het proces werd het krap op de productieafdeling, maar Josef en Renate huren nog altijd twee gebouwen. Men besluit een terrein te kopen van 5 ha, 25 km ten noorden van de stad Zinder, in het dorp Aroungouza. Hier wil SSF in de toekomst alles bij elkaar hebben: een stuk grond waar mensen kunnen zien hoe je bomen zaait en laat groeien, de productieruimtes waar het voedsel wordt verwerkt, een winkel voor de

verkoop, zodat mensen kunnen zien wat je kan oogsten van wilde bomen en wat je ervan kunt eten. SSF is nu geen huur meer kwijt en, heel belangrijk, het nieuwe pand ligt aan de hoofdwaterleiding en aan de primaire aanvoer van elektriciteit. In augustus 2018 werd er door medewerkers van het waterbedrijf de waterleiding met de hand aangelegd. Twee weken later werd de watermeter aangesloten en was er eindelijk voldoende water bij SSF!

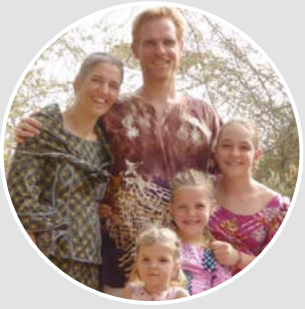
SSF op EU-conferentie Brussel

Het met geld van de stichting 't Groenland opgezette SSF vertegenwoordigde de privé sector uit Niger op een EU-conferentie (juni 2018). SSF mocht hier aanwezig zijn op de Conferentie voor Werkgelegenheid en Groei in West Afrika. Deze conferentie werd gehouden in Brussel en was voor een groep van ministers, EU-vertegenwoordigers en mensen uit de privé-sector van West-Afrika. 'We merken dat we met het werk van SSF meer en meer in contact komen met mensen op hoger niveau, bij de ministeries en bij de EU. Meer mensen op hoger niveau waarderen het werk en de producten. We hopen dat deze aandacht leidt tot een grotere positieve verandering in het leven van de Nigerse bevolking. De opmerking dat het voedsel van SSF alleen voor tijden van hongersnood is, horen we niet meer', aldus Renate.

Bij het bedrijf Sahara Sahel Foods zijn de kosten voor de baat uitgegaan. Er komt steeds meer vraag naar de inheems Nigerse producten van SSF. In de komende jaren moeten de verkoopresultaten de inkoopkosten gaan overtreffen. Verkoopresultaten die opnieuw in de voedselproductie moeten worden geïnvesteerd. Voor het arme land Niger is het van elementair belang dat SSF een forse groei zal moeten doormaken. Tot dat moment zal onze stichting deze nu nog kleine, maar belangrijke nieuwe voedselproducent in Niger van harte blijven steunen.

Bouw oliepersruimte

Ervaringen van Renate Garvi

Voorbeelden van verandering op het platteland en in de stad. Twee mensen van het platteland vertellen hun verhaal. Allereerst een vrouw uit een dorpje zo'n 25 km buiten Zinder.

"Ik heb in mijn hele leven nog nooit geld voor mezelf verdiend. Het geld voor het werk dat ik deed op de gierstakker ging altijd in de zak van mijn man. Ik heb nooit gedacht dat het oogsten van bladeren of zaden van bomen iets kon opleveren. Nu ik weet dat ik ook van bomen bladeren of zaden kan oogsten en dat ik die aan jullie kan verkopen, kan ik geld voor mezelf verdienen. Van het geld van de Hanza- en de Aduwa zaden, die ik tot nog toe heb verkocht, heb ik een vrouwtjesgeit gekocht, een geitebokje, kleding voor mijzelf en voor mijn man en zelfs feestkleden voor mijn kinderen en mijn man." Jamila straalde toen ze haar verhaal afsloot: "toen ik dit allemaal had gekocht, had ik nog steeds geld van Sahara Sahel Foods te goed voor de zakken Hanza die hier bij jullie stonden, maar waar ik nog niet voor was betaald." Ze kreeg voor deze zakken later nog eens € 102,-.

Souley komt uit het dorp Zangou. Hij vertelt hoe hij Hanza zaden transporteerde voor zijn vrouw. Zij wilde deze zaden verkopen aan Sahara Sahel Foods. "Ik heb nooit gedacht dat ik überhaupt iets kon verdienen aan Hanza. Toen Hassana voorbij kwam en ons vertelde dat we Hanza zaden konden oogsten en verkopen

aan Sahara Sahel Foods in de stad, geloofde ik dat helemaal niet. Maar mijn vrouw en kinderen gingen wel Hanza plukken en verkochten dit toen met hulp van Hassana. Ik heb hen alleen geholpen om de Hanza zaden te transporteren naar Zinder. Toen ik ontdekte dat ze wel € 457,- kregen voor de Hanza, had ik spijt dat ik geen hanza had verzameld. Maar volgend jaar gaan wij, mannen uit het dorp, de Hanza ook verzamelen om geld te verdienen!" Souley zei dat het voor hem bijna twintig jaar geleden was, dat hij een grote koe verkocht had waarvoor hij ruim € 460,- kreeg. Sindsdien heeft hij niets meer verkocht dat zoveel opleverde. "Ik heb sinds toen niet meer zoveel geld door mijn eigen handen zien gaan, maar volgend jaar zijn wij mannen er ook bij."

Deze twee mensen van het platteland zijn leveranciers van ruwe producten voor Sahara Sahel Foods. Twee voorbeelden, die laten zien dat we mensen bereiken en dat ze de waarde begrijpen van de bomen in hun eigen omgeving. Twee mensen die geld verdienen aan de bomen.

In het begin van 2016 horen we dat ook vluchtelingen uit Nigeria zijn geïnteresseerd in het kraken van noten van lokale bomen. In het voorjaar biedt SSF een ruilhandel van Aduwa zaden aan tegen Aduwa olie. Deze vluchtelingen hadden geen geld en geen werk toen ze in Niger aankwamen. Ze moesten improviseren. Eerst zeefden ze zand om kleine

steentjes te verzamelen, die ze dan weer verkochten, maar toen ze voor de eerste kleine hoeveelheid noten de olie terugkregen werden ze enthousiast en zijn ze dat gaan doen. Een deel gebruiken ze voor zichzelf en een ander deel verkopen ze.

Niet alleen wordt duidelijk dat Sahara Sahel Foods voor een positieve verandering heeft gezorgd voor de plattelandsbevolking in de regio Zinder, ze heeft ook de werkgelegenheid vergroot in de regio Zinder. Blij vertelt Aichatou, een collega van de productie afdeling, hoe enthousiast de vrouwen zijn als ze met hun producten komen om ze aan SSF te verkopen. Dit verandert echt het leven van veel vrouwen. Hoewel wij soms sceptisch zijn, omdat de vrouwen vaak maar met hele kleine beetjes noten of bladeren aankomen, zijn ze toch enorm blij dat ze iets kunnen doen. Eigenlijk ontdekken we dat pas, als we iets verder kijken in hun leven. Sommigen hebben nog nooit eerder 10 euro voor zichzelf verdiend met eigen werk. Anderen hebben als bedelaars op straat gelopen en verdienen voor het eerst zelf geld. Dat ze gemotiveerd zijn blijkt wel als er tien vrouwen met noten op de stoep staan: "We willen graag nog meer doen", zeggen ze. Maar helaas is onze voorraad Dania noten op van dit seizoen waarop zij vragen: "Zijn er dan geen andere noten, die we kunnen kraken?"

GHANA

Plaats: Accra

Project: Kindertehuis
Nieuwe school

Stichting: FAFA

Partners:

Floor
Hamburg

Anniek van
Keulen

Weeshuis vrijwel gereed

In 2015 kwam onze stichting 't Groenland in contact met twee jonge vrouwen die geraakt waren door het lot van weeskinderen die ze tegenkwamen tijdens vrijwilligerswerk in Ghana. De kinderen dreigden begin 2016, door financiële problemen, uit het tehuis gezet te worden. Al snel was duidelijk dat onze stichting deze kinderen zou gaan helpen. Er werd een groot stuk land aangekocht, waarop een nieuw, groot tehuis gebouwd zou worden. De tekeningen voor de bouw lagen al gereed.

Eind 2015 werd echter geheel onverwacht bekend, dat de Ghanese regering alle tehuizen wilde opheffen en de kinderen wilde gaan onderbrengen bij gezinnen. Ze wilden optreden tegen massale instituten, waar het kind vergeten werd. Bestaande tehuizen mochten blijven bestaan, nieuwe zouden er niet meer bijkomen.

“Start van een soap serie”

Floor en Anniek, van de stichting FAFA, kwamen dus voor een verassing te staan. Er werd een heel nieuwe invulling van hun plannen gevraagd. Eerst werd hun aandacht echter gevraagd voor andere dingen. Het bestaande tehuis moest immers, vanwege de financiële perikelen, nog steeds gesloten worden. Kinderen moesten terug naar huis of naar familie. De kinderen zaten echter niet voor niets in dat tehuis. Misbruik, mishandeling, onvermogen bij de opvoeding, etc. konden een rol spelen. Was terugkeer naar familie of kennissen überhaupt wel mogelijk?

De corrupte financieel beheerder schoof echter volkomen onverwacht en volstrekt onterecht Floor en Anniek de schuld van het sluiten van het tehuis in de schoenen. Dit had zijn weerslag op de kinderen. De sfeer werd minder aangenaam. Zo mochten de kinderen niet meer naar de kleermaker en werden andere leuke activiteiten geschorst. Essentiële vrijwilligers mochten het huis niet meer in en kinderen mochten niet meer praten met de vrijwilligers.

Hulp van “Social Welfare”

Desondanks zijn Floor en Anniek doorgeshaan met het helpen van de kinderen. Samen met Social Welfare probeerden ze in kaart te brengen welke kinderen naar huis zouden kunnen en welke niet. Het grootste deel van de kinderen is eind december 2016 weer herenigd met hun ouders of andere familie. Voorlopig werd voor alle kinderen een gezin gevonden of een toegestaan

tehuis. Een griezelige onderneming omdat verwacht werd dat sommige kinderen niet gelukkig zouden zijn met terugkeer naar hun familie.

Al snel bleek dat het met een aantal van de naar huis gestuurde kinderen niet goed ging. Logisch eigenlijk, want ze werden niet voor niets opgevangen. Veel van de ouders bleken de zorg niet te kunnen dragen en sommige kinderen bleken (dat kunnen we ons niet voorstellen) ongewenst. Floor en Anniek hebben voor deze kinderen een andere, fijne verblijfplaats gevonden.

Drie woningen

Ondertussen kreeg het nieuwe plan steeds meer vorm. Er zouden, in plaats van een weeshuis, met steun van 't Groenland, drie woningen worden gebouwd waarin kinderen zouden worden opgevangen: de Baobab Community. Deze huizen zouden gaan dienen als alternatieve gezinsopvang.

In een van deze woningen zouden kansarme, alleenstaande moeders gaan wonen, met hun eigen kinderen en met kinderen die door een crisissituatie tijdelijk niet thuis konden wonen. Overdag gaan ze

allemaal naar school. Daarbuiten vormen ze een gezin. Deze moeders volgen een opleiding bij het Passion for Mother & Child Ministry.

De tweede woning zou bewoond gaan worden door een pleegouder en ongeveer acht kinderen die, om welke reden dan ook, nooit meer terug zouden kunnen naar hun eigen familie. Omdat de bouw van drie huizen veel duurder bleek dan de bouw van één groot tehuis, werd door Floor en Anniek besloten om een deel van de grond te verkopen aan het Passion for Mother & Child Ministry.

Nadat Anniek deze huizen zelf ontworpen had (ze heeft een bouwtechnische opleiding genoten), is ze samen met Floor langsgegaan bij een lokale architect om er zeker van te zijn dat deze huizen voldoen aan lokale gebruiken, wensen en eisen. Zo bleek bijvoorbeeld dat de keuken te groot was ingetekend. In Ghana is het niet gebruikelijk dat er een tafel in de keuken staat. Gasten horen de gastvrouw niet te zien koken bijvoorbeeld.

Nieuwe zorgen

Nadat de plannen waren goedgekeurd door de overheid, moest er nog een besluit genomen worden over de

Oplevering opvanghuizen weeskinderen

aannemer. De een was vier maal zo duur als de ander. De keuze was dus snel gemaakt. In mei 2016 was men al zover dat de dakplaten op het huis gemonteerd zouden worden. De verwachting was dat de kinderen zouden kunnen verhuizen in het najaar, na de vakantie daar. Dit is helaas niet gelukt. Dat had grote gevolgen. De kinderen die niet meer thuis konden wonen en opgevangen werden, moesten nu acuut een plek hebben om te wonen. Besloten werd om eerst voor hen een noodopvang te realiseren.

Dit betekende echter tevens een vertraging in de bouw. De bouw werd stilgelegd. Toen er in april/mei 2017 weer voldoende budget was, bleek de aannemer niet meer bereid het project af te maken voor het afgesproken bedrag. Later bleek ook dat de staat van de eerste twee huizen niet goed was. Deze zaken moesten eerst worden hersteld. Daarna werd een betrouwbare aannemer gevonden die de huizen wilde afmaken.

Onveilig

Edoch, dat bleek nog niet het eind van de tegenslagen. Zo bleken er groepen jonge "criminelen" rond te lopen die ervan overtuigd waren dat ze recht hadden op een vergoeding omdat hun voorvaders ooit eigenaars zouden zijn geweest van het land. Dit resulteerde in mishandeling van bouwvakkers en leverde nog meer vertraging op. Nadat Floor en Anniek besloten hadden hen een afkoopsom mee te geven, schoot het weer op. In november 2017 zijn Floor en Anniek zelf gaan helpen om de muren te verven en was alles zover klaar dat de kinderen zouden kunnen verhuizen.

Drie huizen waren gereed gekomen om de minder bedeelde kinderen op te vangen. De bedreigingen hielden echter niet op en leverden financiële schade op. Uiteindelijk voelden de initiatiefnemers zich zo onveilig dat zij, na drie jaar in Ghana te hebben gewoond,

noodgedwongen terug moesten keren naar Nederland. Op moment van schrijven is het niet bekend wat de status van dit project is. Wel wonen er nu kinderen en vrouwen die opvang goed kunnen gebruiken (zie ook het nevenstaande particuliere relaas van Floor en Anniek over deze deceptie).

De toekomst

Na een jaar zijn Floor en Anniek naar Ghana teruggegaan, omdat via één van de vrijwilligers in Ghana een beroep op hen werd gedaan om te helpen bij de opvang van een groot aantal leerlingen uit arme gezinnen die hun school dreigden kwijt te raken. Het gaat om kinderen die zonder deze gratis school, nooit de kans zouden hebben om naar school te kunnen gaan. Vrijwilligers en ouders hebben een noodgebouw in elkaar getimmerd zodat kinderen onderwijs kunnen

De school is te klein

volgen. Dat leek een goede noodoplossing totdat het regenseizoen aanbrak.

Nadat intensief overleg was gepleegd over hetgeen eerder in Ghana was geschied en alle risico's waren doorgesproken, heeft 't Groenland, mede gezien eerdere uitstekende resultaten in Ghana, toch besloten de bouw van een nieuwe school te ondersteunen, middels een garantie voor de bouwkosten van de school, verspreid over de jaren tot 2020.

De stichting FAVA, van Fleur en Anniek, zal hierin gaan samenwerken met de stichting Future Leaders. Een stichting die zich inzet om kansarme kinderen kansen te geven op een goede toekomst. Op dit moment is de vraag van kinderen die naar (de oude) school willen, aanzienlijk groter dan het aantal kinderen dat geplaatst kan worden. Er staan tachtig kinderen op de wachtlijst. De bouwtekeningen van deze school zijn inmiddels klaar (zie tekening). De nieuwe school zal bestaan uit 14 lokalen, een naaiatelier, een kantoor voor micro-krediet (voor veelbelovende gezinnen) en een kantoor voor het schoolhoofd. In het nieuwe gebouw is plek voor alle bestaande leerlingen plus die van de wachtlijst.

Tijdelijke lokalen

**Persoonlijk verhaal door
Floor en Anniek**

Wij zijn Floor en Anniek, de oprichters van Stichting FAFA. In 2014 reizen wij voor het eerst naar Ghana als vrijwilligers. Het tehuis waar wij werken, dreigt wegens financiële problemen haar deuren te moeten sluiten. Deze kinderen vol dromen maar met weinig kansen verdienen beter. Bovendien gaat de smeekbede van oma ons aan het hart. Om te voorkomen dat de kinderen dakloos worden, besluiten wij een nieuwe opvanglocatie te bouwen.

Sinds 2015 ontvangen wij hiervoor steun. We huren een tijdelijk huis voor de kinderen en bouwen een nieuw onderkomen. Twee prachtige pleegwoningen zijn afgerond en klaar voor gebruik. De kinderen kunnen verhuizen naar deze nieuwe, permanente verblijfplaats. Wegens verschil in visie (red.: voor een verslag hiervan zie elders op deze pagina's) hebben wij met pijn in ons hart besloten om afstand te doen van dit project. Na het nemen van dit besluit, en na ruim drie jaar in Ghana te wonen, verlangen we beiden terug naar Nederland. We dragen het opvangproject over aan de Ghanese organisatie, nemen afscheid van de kinderen en wonen sinds begin 2018 beiden weer in ons koude kikkerlandje. Op afstand houden we de vorderingen van het project in de gaten. Anniek heeft een baan gevonden als werkvoorbereider bij een bouwbedrijf. Floor werkt als consulente op een uitzendbureau. Toch blijft het kriebelen om verder te gaan.

We maken ons op voor het tweede grote project: een nieuwe school voor het 'Future Leaders Underprivileged Children's Centre' in Accra.

Anniek met de inmiddels overleden Billa Mahmud

We vertellen je graag wat meer! Future Leaders UCC creëert kansen voor achterstandsgezinnen. Binnen deze school krijgen leerlingen gratis toegang tot basisonderwijs en ouders krijgen begeleiding bij het genereren van een eigen inkomen.

In 1998 start Billa Mahmud met het onderwijzen van een handjevol kinderen onder een mangoboom in een sloppenwijk in Accra, de hoofdstad van Ghana. Er is amper geld voor huizen, kleding, eten en medische zorg. Laat staan voor school. Het aantal leergierige kinderen wat zijn lessen bijwoont groeit. Keer op keer verhuist hij naar een grotere mangoboom, en na een paar jaar lukt het hem een schoolgebouw te huren.

We ontmoeten Billa in 2016. Zijn school telt inmiddels ruim 160 leerlingen. Ze krijgen les in kleine, houten klaslokaaltjes op wiebelige bankjes. Billa is trots, maar ook verdrietig. Het gehuurde schoolgebouwtje is te klein en te duur. Tientallen kinderen staan op de wachtlijst en kunnen niet naar school. Billa droomt van een eigen schoolgebouw, groot genoeg voor al deze kinderen. Samen maken we plannen voor de bouw van deze school. We versturen samen

met Billa de eerste sponsoraanvragen en 's avonds gaan we naar het centrum van Accra voor een karaoke-inzamelingsactie. We verwachten Billa om een presentatie te geven over zijn project, maar hij komt niet. Deze dag, 20 december 2016, overlijdt de inspirerende oprichter, heel plotseling, en veel te vroeg.

We zijn geschokt en het lijkt of niemand weet hoe het verder moet met het project. Tot Billa's echtgenote (Phyllis Mahmud-Ntow) vol goede moed het stokje over neemt. Het duurt even, maar ze wint ons vertrouwen. Ons besluit ligt vast: ook wij gaan door! Vandaag de dag krijgen de huidige 160 leerlingen van Future Leaders les op het nieuwe terrein. Ze moesten hun voormalige school verlaten. Familieleden van studenten en vrijwilligers hebben samen houten lokalen in elkaar getimmerd. Zolang het niet regent is het prima als tijdelijke oplossing. Op 1 november 2018 zijn wij gestart met het waarmaken van Billa's droom. We bouwen een school met 16 lokalen, waar komend schooljaar minstens 260 leerlingen les zullen krijgen. Stichting Bouwen begeleidt de uitvoering van de bouw, ze staan klaar om het startschot te geven. Eind dit jaar brengen wij een bezoek aan Ghana om te zien hoe het er voor staat. We kunnen niet wachten! Samen met jullie van stichting 't Groenland zorgen wij ervoor dat vele achterstandskinderen de kans krijgen naar school te gaan, zodat zij zich kunnen ontwikkelen tot Future Leaders!

Tekening nieuwe school, te bouwen in 2019

GHANA

Plaats: Banko

- Project:
- Kindertehuis
 - Basis- en Middelbare school
 - Eerste Hulp Kliniek
 - Waterputten

Stichting: Over grenzen voor Ghana

Partner:

Anja van der Valk

In 1998, nu zo'n twintig jaar geleden, kwam stichting 't Groenland in contact met Anja van der Valk. Anja werkte destijds als orthopedagoge bij de toenmalige Sociaal Pedagogische Dienst (thans stichting MEE), maar was een deel van het jaar als vrijwilligster werkzaam in het bijna 4.000 inwoners tellende dorpje Banko, in het binnenland van Ghana. In dat dorp bleek zij hard nodig. Het dorp leek van de wereld afgesloten. Er was geen radio en geen tv, er was zelfs geen enkele auto in het dorp. Veel inwoners hadden nog nooit een vliegtuig gezien. Elektriciteit was slechts een enkel huis gegeven, maar hooguit enkele uren per dag.

De dichtstbijzijnde grote stad: Kumasi

Een primitief schooltje in het dorp leek op instorten te staan. Als de zon onderging was het donker in het dorp. Vrouwen in barensood, waren al vele malen in levensgevaarlijke omstandigheden terechtgekomen, of erger. Vlotte de bevalling niet, dan moest gewacht worden op een eventueel passerende auto. Gemiddeld duurde dat drie kwartier, want auto's ... die zag je maar zelden. Banko ligt op een kruispunt van wegen. Het dichtstbijzijnde hospitaal in de stad Kumasi, ligt op de weg naar de hoofdstad Accra, en is zo'n tachtig kilometer van Banko verwijderd. Menig kraamvrouw of haar kind of beiden haalden in levende lijve het ziekenhuis niet.

Nieuwe basisschool?

In die tijd en sfeer kwam Anja langs, aanschouwde het tafereel, sprak met de oudsten van het dorp, bood hand- en spandiensten aan en reisde terug naar Nederland,

geraakt door wat zij in Banko had moeten aanschouwen. Daar was hulp nodig. Zij vertelde van het schooltje dat op instorten stond en dat het basisonderwijs daar gedoemd was onder een boom plaats te vinden. Anja is een slechte "bedelaar", maar haar verhalen grepen aan. Stichting 't Groenland had toen nog slechts f. 6.000,- in kas en vroeg Anja of zij iets kon doen met een bedrag van f. 5.000,-. Anja leek van blijdschap een sprongetje te maken, verzamelde nog wat geld bij een aantal particulieren en vloog, op eigen kosten, zo snel mogelijk terug naar Accra, om daar de 250 kilometer lange weg naar Kumasi in te slaan en vandaar nog zo'n tachtig kilometer rechtsaf over de stoffige, hobbelige zandweg naar Banko.

"Voor weinig geld, zoveel mogelijk?"

Wat doe je met in totaal zo ongeveer f. 6.000,- als je een basisschool in stand wilt houden. Wel, tot verrassing van

onze stichting, leidde dat in Banko tot een berg energie. Want plotseling stond een belangrijk deel van het dorp op, werden bomen gekapt, stenen gemetseld, cement aangemaakt, alles met de hand, en stond daar binnen een aantal weken een compleet nieuwe basisschool met zes klassen. Van slechts f. 6.000,-, ofwel omgerekend zo'n € 2.750,-. Dat gaf Banko een eerste nieuwe impuls, een drive die niet meer overging. Ook verbazing bij onze stichting: "Voor zo weinig geld, zoveel gerealiseerd?".

Belangrijke impuls voor stichting 't Groenland

Bij terugkomst zei Anja alleen dat er nog geen boeken, schriften, potloden en zo waren. Ze bedelde niet, maar zei het alleen maar even. 't Groenland maakte haar laatste f. 1.000,- toen maar aan de stichting van Anja, de stichting "Over grenzen voor Ghana", over en zag

voor in verhouding weinig westers geld in de loop der jaren een achtergebleven dorp totaal opfleuren. Ons contact met Anja gaf stichting 't Groenland destijds de doorslaggevende impuls om voortaan een groot deel van de winst van haar achterliggende bedrijven ter beschikking te stellen aan de armsten in de samenleving. Zie de resultaten op de overige pagina's van deze brochure. Anja "bouwde" scholen, een kliniek, een kindertehuis, waterputten etc. etc. en liet naast Banko, de hele regio aldaar opfleuren. Stichting 't Groenland en een groot aantal particulieren ondersteunden haar daarmee.

Lees voor de actualiteit in Banko voorts het verhaal dat recent uit de pen van Anja van der Valk vloeide.

**Persoonlijk verhaal door
Anja van der Valk**

In al die jaren zijn er heel veel projecten tot stand gekomen vanuit Stichting Over grenzen voor Ghana. Zoals de bouw van meerdere scholen voor basis- en voortgezet onderwijs, waterputten, een kliniek en een kindertehuis. Dit heeft gezorgd voor een hele mooie ontwikkeling van het dorp Banko en de regio. Zo komen inmiddels meer dan 1200 leerlingen uit de hele regio naar het voortgezet onderwijs in Banko. Wie had dit ooit kunnen bedenken toen ik vanuit de Stichting Over grenzen voor Ghana het initiatief nam voor de bouw van deze school! De kliniek is inmiddels uitgegroeid tot een volwaardige polikliniek, kraamkliniek, consultatiebureau en eerste hulp post voor Banko en alle omliggende dorpen. Door deze grote ontwikkelingen draagt ook de overheid nu een steentje bij aan de scholen en de kliniek door het aannemen van leerkrachten en medici, bouw van extra voorzieningen, materialen, etc.

Kinderen schilderen muur kindertehuis

Het kindertehuis is een project dat volledig vanuit de Stichting Over grenzen voor Ghana gefinancierd wordt. Het belangrijkste doel voor de komende jaren is er voor te zorgen dat we genoeg geld in blijven zamelen om al onze kinderen een veilig (t)huis te bieden, te verzorgen en een opleiding te kunnen financieren zodat ze daarna op eigen benen kunnen staan.

Van de twintig kinderen zijn er inmiddels zes aan het studeren en vanaf september 2018 zijn er nog twee meisjes naar de universiteit en hoge school gegaan. De opleidingen lopen uiteen van economie, accountancy, sportjournalistiek, een praktijktraining kleding maken en een secretariële opleiding. Ik moet zeggen dat ik best een beetje trots ben dat we dit hebben bereikt!

De kosten voor de studenten gaan op aan de inschrijving bij een universiteit of andere opleiding, huur accommodatie (in Banko hebben ze de basis en middelbare school en daarna moeten ze op locatie

Kraamkliniek

Vaccinatie kindje in kliniek

Kindertehuis helemaal opgeknapt

studeren i.v.m. de afstanden) en leefgeld per maand (voor voeding, kleding, huishoudelijke materialen, boeken, etc.).

Voor de andere kinderen die nog in het kindertehuis wonen maak ik vanuit Stichting Over grenzen voor Ghana per maand een bedrag over voor voeding, kleding, schoolgeld, medische kosten en dagelijkse behoeften.

Wij werken al jaren samen met Social Welfare in Ghana, een landelijk overheidsorgaan dat tehuizen controleert. De medewerkers van Social Welfare in Kumasi bezoeken ons kindertehuis regelmatig en zijn erg tevreden over hoe we de zorg voor de kinderen vorm geven.

Naast de dagelijkse en studiekosten voor alle kinderen komen er extra kosten bij zoals reparaties aan het kindertehuis en de bijbehorende waterpomp, vervanging van materialen zoals pannen en ander

kookgerei, handdoeken, matrassen, etc. die ook af en toe noodzakelijk zijn. Het is altijd weer een hele onderneming om op de grote markt in de stad Kumasi alle noodzakelijke spullen te kopen! En als ik dan alles heb verzameld, moet ik het ook nog met het lokale vervoer in Banko zien te krijgen.

Vanuit het kindertehuis ondersteunen we ook een aantal gezinnen die dit echt nodig hebben met bijvoorbeeld een baal rijst, schooluniformen voor de kinderen en soms medische kosten.

Sinds 2 jaar hebben we onze eigen bakkerij opgestart bij het kindertehuis. De (kleine) winst wordt gebruikt om een beetje bij te dragen aan school/studie van de kinderen. Het brood wordt aan de straat verkocht aan bewoners van Banko en schoolgaande kinderen. De oudere kinderen vinden het leuk om daar hun steentje aan bij te dragen in hun vrije tijd en tegelijkertijd doen ze ervaring op in het gehele bakproces en de verkoop van producten.

Bakkerij kindertehuis

Wanneer er onderhoud aan het huis gepleegd moet worden doen we zo veel mogelijk zelf of maken we gebruik van lokale timmermannen, loodgieters en elektriciens. De kinderen van het kindertehuis zijn ook altijd enthousiast om mee te helpen zoals bij het schilderen van het kindertehuis en de buitenmuur.

Anja van der Valk

Stichting 't Groenland ondersteunt het werk van Stichting Over grenzen voor Ghana al jaren en daar zijn we heel dankbaar voor. Mede door hun financiële bijdrage hebben we veel projecten kunnen realiseren en kunnen we de kinderen in het kindertehuis blijven bieden wat we nu doen!

Markt in Kumasi: Geen paraplu's maar parasols!

RWANDA

Plaats: Kigali/Kayonza

Project: - Opvang
weeskinderen
- Strijd tegen
Aids

Stichting: Mwana
Ukwanda

Partners:

Ria van
Hulsteijn

11

In de negentiger jaren heeft in Rwanda een vreselijke burgeroorlog gewoed. Rwanda wordt bewoond door diverse stammen. De Hutu's en Tutsi's zijn daarin overheersend. Toen de burgeroorlog explodeerde kwamen in één week 1,5 miljoen inwoners om het leven. Rose Gakwandi, die in die week haar ouders verloor, bleef als door een wonder gespaard. Zij dook onder maar werd ontdekt door de vijandelijke stam. Zij had geluk, want de vijand die zij tegenkwam, kreeg medelijden. "A miracle", zoals zij het zelf ook bewoerde. Maar... hoe leef je door als bijna iedereen om je heen is vermoord?

Na de burgeroorlog bleven kinderen, die niet het slachtoffer van de genocide waren geworden, in de meeste gevallen ouderloos over. Volle wezen, waar Rose zich over ging ontfermen. Zij ving ze eerst zelf op en toen het er te veel werden, organiseerde ze pleeghuizen voor hen. Op een gegeven moment zwaaide Rose de scepter over een zeer groot aantal gastouders, waar in totaal meer dan tweeduizend weeskinderen te eten kregen en een dak boven hun hoofd hadden.

Aids bij kinderen

Dat ging natuurlijk niet zomaar. Het land lag op z'n gat en aan alles was tekort. Er was ontzettend veel armoede. Veel jonge meisjes die de oorlog hadden overleefd, gingen de prostitutie in. De weg die van Uganda door Rwanda, zuidelijk van het Victoria Meer, naar de aan de Indische Oceaan liggende havenstad Mombasa in Kenya loopt, zorgt voor veel werk. Veel vrachtauto's rijden door het gebied richting de hoofdstad van Rwanda en terug naar Kenya. Veel vrachtverkeer passeert hierdoor de stad Kayonza, waar vrachtwagenchauffeurs vaak even stilhouden. Voor veel vrouwen de enige kans om iets

voor hun gezin te verdienen: in de prostitutie. Door de steeds wisselende seksuele contacten sloop het toch al in Afrika veelvuldige voorkomende HIV-virus met sneltreinvaart het land binnen. Veel mannen en vrouwen kregen Aids, terwijl de kinderen die uit die vrouwen geboren werden al met Aids op de wereld kwamen.

Rose strijdt tegen Aids

Enkele jaren geleden ontstond via Ria van Hulsteijn, die namens Kerk in Actie, met enige regelmaat richting Rwanda reist, contact tussen Rose en stichting 't Groenland. Aanvankelijk ging dat contact primair over het bouwen van huisjes voor pleeggezinnen, want ook nu zijn er weer veel jonge weeskinderen omdat moeder of vader, of beiden, het gevecht tegen Aids hadden verloren. Ruim dertig procent van de Rwandese bevolking lijdt onder deze levensbedreigende ziekte. De laatste drie jaar is door de Association Mwana Ukundwa (AMU), de stichting waar Rose, nu samen met haar zoon Samuel, bestuurder van is, de strijd tegen Aids geïntensiveerd.

Ouders krijgen schoolmaterialen

Mensen worden beter gevoed

“Je leven is niet zinloos”

Mwana Ukundwa (Geliefd Kind) doet veel aan bewustwording over hiv en Aids door informatie te geven over de oorzaken van hiv en Aids, maar ook over hoe je er het best mee kunt omgaan als je er al het slachtoffer van bent. “Hoe kan je ermee leven. Je leven hoeft niet zinloos te zijn”. De stichting zorgt ervoor dat de kinderen en de jongeren weer naar school gaan.

Ze volgen weer een beroepsopleiding. Dat was allemaal gestopt toen het mede door 't Groenland gefinancierde Mwane Ukwunda nog niet actief was in pleisterplaats Kayonza. Er zijn zorgverzekeringen afgesloten voor hen die dat niet zelf konden betalen en de organisatie geeft de kinderen en moeders extra eten omdat Aidsremmers alleen maar samen gaan met goede voeding. Anders kun je de medicijnen niet verdragen.

't Groenland helpt Rose

Mensen die in Rwanda een zorgverzekering hebben krijgen van de overheid Aidsremmers. Die zijn echter van minimale kwaliteit. Door de financiële ondersteuning krijgen de kinderen die onder de zorgen van de stichting van Rose vallen ook betere medicijnen.

De stichting betaalt inmiddels de kosten voor ruim 200 basisschoolleerlingen en 50 leerlingen die op het voortgezet onderwijs zitten. Er wordt kleding voor de jongeren gekocht, terwijl ook geld wordt uitgegeven voor trainingen van straatjongeren om te werken aan hun toekomst, de aanschaf van boeken voor jonge kinderen, voeding voor gezinnen en geld voor het organiseren van sport en spel en van open dagen.

Voorts komen de kosten van het huren van een pand, het vervoer, het personeel, onderhoud, verzekering en een accountant voor rekening van de stichting. Naast het eenmalig betalen van de kosten van een auto ad. € 15.000,-, draagt stichting 't Groenland gedurende een periode van vijf jaar jaarlijks een bedrag van € 30.000,- bij in al deze kosten.

In maart en april van dit jaar heeft de EO drie documentaires gemaakt rond het leven en werken van Rose Gakwandi – Moeder Rose - in Rwanda. Daarin vertelt zij haar trieste en mooie verhaal. Een aanbeveling om via Uitzending Gemist haar unieke verhaal eens te beluisteren

**Persoonlijk verhaal door
Ria van Hulsteijn**

De eerste avond dat wij daar waren, vertelde Rose over de medaille die ze ontvangen heeft voor haar werk voor kinderen/vrouwen/jongeren in probleemsituaties. Ze kreeg de medaille begin van dit jaar van president Kagame. Wat vooral telde was haar hulp voor een ieder in problemen zonder uitsluiting van groepen mensen. Haar motivatie om na de genocide, zelf wees geworden omdat haar ouders waren omgebracht, hulp te bieden aan kinderen en jongeren die alleen verder moesten gaan, haar voortdurende inspanning om iets te doen om alle problematiek op te lossen tot op de dag van vandaag.

Rose was er blij mee maar ook wat ongerust want hoe moest ze nu verder? Moest ze niet nog veel meer gaan doen? De staf die haar zo helpt, verdienen zij dit ook niet? We hebben het er over gehad en dat heeft haar vast geholpen om het volgens ons in het juiste perspectief te zien.

Feestelijk ontvangst bezoekers

Kayonza is de eerste vestiging waar we naar toe gingen. Kayonza ligt anderhalf uur vanaf de hoofdstad Kigali en ligt aan een grote doorgaande weg. Het gebied is daar niet heuvelachtig maar vlak. Rose houdt erg van de kinderen in Kayonza omdat ze positief zijn ingesteld en blij met aandacht. Het valt me al direct op dat voor het hek allerlei groenten zijn geplant en bananenbomen. De kinderen zorgen deels voor hun eigen groenten (...)

De meisjes van het naaiproject zijn er wel en zingen ons toe en later wordt er ook voor ons gedanst. Dat geeft een feestelijk idee en een gevoel van welkom zijn. We bewonderen alles wat er al is gemaakt door hen. Later hoor ik dat president Kagame heeft verboden dat er tweede hands kleding te koop is op de markten in Rwanda, steeds aangeboden in grote balen. Nu dit niet meer mag hebben alle naaiopleidingen nog meer kans van slagen omdat het dragen van traditionele kleding weer zal toenemen. De meisjes leren de maat opnemen, knippen van stof, naaien met trapnaaimachines, maar ook hoe je je financiën op orde brengt, samen met anderen een klein bedrijfje start en hoe je met elkaar omgaat.

Onder een paar bomen op matten zitten groepjes vrouwen en een paar mannen die geïnfecteerd zijn met HIV. Ze leren hoe ze traditionele spullen zoals manden kunnen maken van bananenblad. (...) Deze mensen moeten elkaar ook helpen als er problemen zijn, elkaar helpen en raad geven. Het zijn zelfhulpgroepen. Natuurlijk werken ze niet voor niets op het terrein van de organisatie; ook daar kan men hen natuurlijk helpen als problemen niet zelf kunnen worden opgelost.

Zelfhulpgroep

(...) Rose wil (in haar toespraak in Kayonza) ook aandacht voor haar verhaal over het bestaan van kindermisbruik. Ze zegt dat de mensen waakzaam moeten zijn omdat dit helaas voorkomt. Het maakt Rose niet uit als er negatieve opmerkingen over zouden komen dat het onderwerp wordt aangesneden. Ze vindt het nodig, dus vertelt ze er over. Opeens gaat er tijdens haar verhaal een mevrouw staan en vertelt dat het haar dochtertje van tien jaar ook is overkomen en nog wel door iemand vanuit de familie. Ze moet erg huilen en even later zitten we bijna allemaal met tranen. Deze mevrouw en dochtertje zullen verder worden geholpen door de mensen van de AMU als ze dat willen. Zowel moeder als dochter zijn hierdoor getraumatiseerd.

Tegen vieren gaan we terug naar Kigali en we hebben er later nog over doorgepraat. Onze tocht naar Kayonza reden we met de blauwe auto die met financiële hulp van stichting 't Groenland speciaal voor Kayonza is aangeschaft. Hij rijdt prima!"

Ria van Hulsteijn

ZUID AFRIKA

Plaats: Orange Farm, Gauteng

Project: Mobiele Kliniek in een sloppenwijk

Stichting: SEEtrust

Partner:

Paul Keursten

Jaren geleden dreigde een groep kinderen uit hun thuis gezet te worden, in Roodepoort. Roodepoort is een kleine plaats in Zuid Afrika, iets ten zuiden van Johannesburg. Vrijwilligers werkten hard, maar konden niet voorkomen dat projectontwikkelaars het land waarop het tehuis stond, opkochten. Stichting 't Groenland heeft toen samen met de stichting SEEtrust een stuk grond gekocht met daarop een groot pand dat dienst kon doen als opvanghuis.

Op het stuk grond is een grote groentetuin aangelegd, zodat voedsel uit eigen tuin kon worden geconsumeerd. Daarnaast zijn een bakkerij en een naaiatelier gecreëerd. Het programma, dat destijds startte met bijna tachtig kinderen, helpt nu 350 kinderen. Het tehuis draaide in 2015 al zelfstandig door de opbrengsten van het atelier, de groentetuin, de bakkerij, sponsors en een stukje hulp van de overheid. Het hulpprogramma, dat circa tien jaar geleden door projectontwikkelaars schipbreuk leek te lijden, werd uiteindelijk in korte tijd vijf keer zo omvangrijk.

Overheid neemt alles over

Een volgende stap was het bouwen van een school. Deze plannen moesten worden stopgezet, omdat vergunningen niet rond kwamen door gebrek aan elektriciteit. De overheid zag echter wel het belang van het tehuis voor de omgeving (vandaar ook de steun) en besloot het land en gebouw over te nemen. De verantwoordelijkheid bleef waar ze was, bij de oprichters en vrijwilligers.

Dit betekende echter dat de inleg die stichting 't Groenland heeft gedaan bij de aankoop van het onroerend goed, weer helemaal beschikbaar was. Samen werd besloten dit geld te parkeren op de rekening van stichting SEEtrust, totdat er een goede bestemming voor gevonden werd.

Binnenkant mobiele kliniek

Orange Farm

SEEtrust is zich gaan richten op een sloppenwijk in de Zuid Afrikaanse regio Gauteng. Deze gemeenschap heet Orange Farm. De stichting koos Orange Farm omdat dit een van de twee jongste sloppenwijken van Zuid Afrika is. Hierdoor was daar nog maar nauwelijks hulp aanwezig. Het doel van de stichting was om deze gemeenschap rond 2024 onafhankelijk te laten zijn. Hiervoor zijn vier kerndoelen opgesteld: onderwijs, beroepsgerichte trainingen, ondernemerschap en gezondheidszorg. Om een gemeenschap in kwaliteit te laten groeien, moet de basis goed zijn. Een slechte volksgezondheid geeft onrust. Mensen zullen zich niet kunnen ontwikkelen als ze ziek zijn, of wanneer geliefden ziek worden of sterven. Maar ook jong moederschap gaat de ontwikkeling en groei van een gemeenschap tegen. Binnen deze gemeenschap was de noodzaak voor goede gezondheidszorg hoog.

Mobiele kliniek

Daarom werd het plan opgevat om een mobiele kliniek te realiseren. Deze kliniek zou gericht zijn op de basisgezondheid van moeders en hun jonge kinderen. De moeders ter plekke waren veelal jong. De gemiddelde leeftijd lag tussen de 15 en 25 jaar. Vaak hadden de jonge moeders dan al meerdere kinderen om voor te zorgen. Seksuele voorlichting en voorbehoedsmiddelen liggen

Patiënten, wachtend op de mobiele kliniek

in grote delen van Zuid Afrika in de taboesfeer. Veel mensen in deze streek hebben aids. Het schortte ook op dit gebied aan voorlichting, medicatie en behandeling. Ook de zorg voor pasgeborenen, zoals standaard controles, was er niet. Besloten werd om het in Zuid Afrika tijdelijk geparkeerde geld van stichting 't Groenland in te zetten voor de realisatie van de mobiele kliniek.

Door de komst van de kliniek, die werd geopend in het voorjaar van 2017, veranderde er veel. Jonge moeders konden nu met hun kinderen naar de kliniek gaan om de standaard testen te laten afnemen. Zo zag men veel eerder dat een baby'tje niet gezond was. Daarnaast werd het afnemen van HIV testen, voorlichting geven aan jonge mannen en vrouwen, mensen helpen aan de juiste AIDS medicatie ook volledig opgenomen in het dagprogramma van de kliniek. Inmiddels is de kliniek een jaar actief en worden er op jaarbasis ongeveer 5000 mensen geholpen.

De mobiele kliniek heeft twee vast krachten in dienst: een chauffeur, die de patiënten registreert, en een verpleegster. Zij helpt patiënten, neemt testen af en behandelt de patiënten. Stichting 't Groenland is verheugd een positieve bijdrage te hebben kunnen leveren aan een sterk verbeterde gezondheidszorg in de sloppenwijk van Orange Farm.

Verpleegster geeft baby prik

KENIA

Plaats: Eldoret

Project: Straatkinderen

Stichting: Missie

Partners:

Wim en Joke Schild

13

Straatkinderen, hopend op voedsel

De dankbaarheid is groot

In 2017 zijn Wim en Joke Schild afgereisd naar Eldoret in Kenia om straatkinderen te helpen. De bedoeling was hen voor één keer een mooie, onbezorgde Kerst te bezorgen. Deze kinderen hebben geen thuis, geen liefdevolle ouders, geen bed om in te slapen. Enige liefde, zij het van buitenaf, was wel gewenst.

Nadat Wim en Joke waren aangekomen, bleken veel van deze kinderen hardhandig te zijn opgepakt door de politie. Men vindt daar dat straatkinderen voor overlast zorgen. Vandaar deze heftige maatregel. Pas na de Kerst zijn alle kinderen vrijgelaten. Het is een van de manieren waarop de gemeente Eldoret probeert om het leven op straat te ontmoedigen.

Met Kerst de cel in

Na deze, voor westerse begrippen, heftige gebeurtenis, zijn de kinderen op verschillende plekken ondergebracht.

De heel jonge kinderen zijn naar een soort opvang gebracht. De wat ouderen zaten in de gevangenis of op het politiebureau in de cel. Deze wijze van omgaan met veelal weeskinderen heeft ervoor gezorgd dat de kinderen heel erg bang geworden zijn.

Omdat Kerst inmiddels voorbij was, hebben Joke en Wim er een nieuwjaarsfeest van gemaakt. In de ochtend was er een groots ontbijt met maar liefst 82 kinderen. Na het eten is er samen heerlijk gevoetbald. In de loop van de ochtend liep het aantal straatkinderen zelfs op tot 157. Voor

iedereen was een lunch aanwezig, die op het sportveld werd genuttigd.

In de middag waren er bezoekers. Zo kwam er een voetbalteam langs en een paar sprekers die de kinderen moesten motiveren om het leven vol te houden. Er werd een voetbalwedstrijd gespeeld tegen de bezoekers die tot grote vreugde gewonnen werd door de straatjeugd.

Cursus

Aan het einde van de dag kreeg een deel van de kinderen een certificaat. Deze kinderen hadden een cursus gevolgd van drie maanden. Het betrof een cursus in "Life skills", naast godsdienstonderwijs. In Kenya leven christenen en moslims overigens vreedzaam naast elkaar, ondanks het feit dat de terreurgroep Al Shabaab in het noorden van het land regelmatig tweedracht probeert te zaaien.

44 kinderen slaagden en kregen een certificaat. Als beloning mochten ze heerlijk in bad en kregen ze nieuwe kleding. Dertig van deze kinderen bleken ouders te hebben. Na deze cursus kozen ze ervoor om weer naar huis terug te keren, waar ze werden herenigd met

hun families. Deze beloofden beter voor hen te zorgen. Er zijn veel families waarvoor het schoolgeld betalen een probleem was. Voor die families is het schoolgeld betaald zodat ze zich daarover geen zorgen hoeven te maken. Hieronder enkele verhalen.

Hulp aan gezin

De mensen waar Wim en Joke steeds mogen logeren als ze in Kenia zijn, George en Marie Tarus, hebben een gezin geholpen dat al jaren in armoede leeft. Toen de vader in dat gezin ook nog ziek werd en zijn werk niet meer kon doen, werd hun probleem groter en groter. Voor drie van hun kinderen kon het schoolgeld niet meer betaald worden. Met geld van de stichting is er voor gezorgd dat deze kinderen voorlopig gewoon naar school kunnen gaan.

Blinde Daniël

Wim en Joke hoorden van Daniël. Een blinde jongen van 14 jaar. Lang geleden is zijn moeder uit het gezin vertrokken. Zijn vader is alcoholist, maar heeft desondanks gelukkig werk bij een boer. Het alcoholprobleem was er de oorzaak van dat vader het

schoolgeld en de vervoerskosten voor zijn zoon niet kon betalen.

Wim en Joke stelden een regeling voor. Na overleg heeft vader toegestemd dat Daniel naar school mocht gaan. Omdat hij echter blind is, was er geen school in de buurt. De boer, waar vader werkt, besloot na overleg met Wim en Joke dat hij de vervoerskosten zou betalen onder de voorwaarde dat vader het schoolgeld zou betalen. Om te voorkomen dat dat geld direct uitgegeven zou worden aan alcohol, spraken de boer en de vader af dat de boer een deel van het salaris in zou houden om daarvan het schoolgeld te betalen.

Philip met een nierziekte

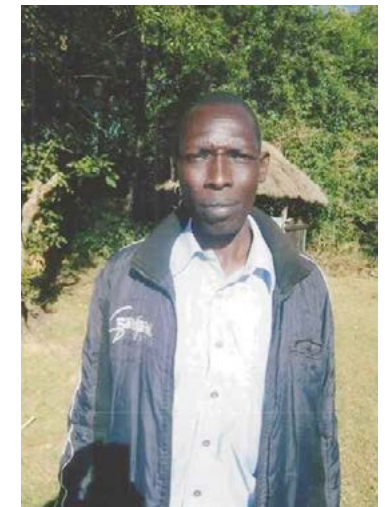
Een andere man die op hun weg kwam was Philip. Philip bleek een nierziekte te hebben waardoor hij vaak ziek was en zijn werk niet kon doen. Werkte hij niet, dan kreeg hij ook geen salaris. Zijn gezin leefde in grote armoede. Inmiddels gaat het beter. Hij is onderzocht door artsen, heeft medicatie gekregen en kan weer werken. Stichting 't Groenland heeft de kosten hiervoor gedragen en het schoolgeld van de kinderen betaald.

Hongerige straatkinderen krijgen brood uitgedeeld

Straatkinderen zwaaien met hun diploma

Philip heeft een nierziekte

ROEMENIË

Plaats: Cluj Napoca

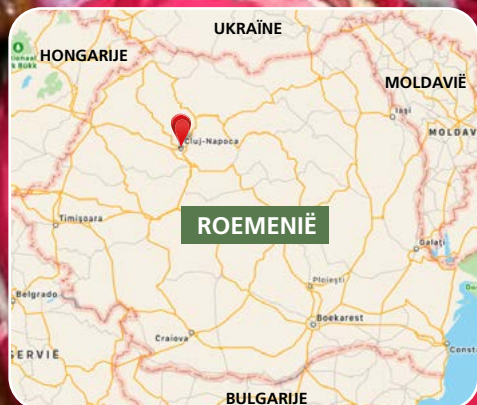
Project: Vuilnisbelt
Cluj Napoca

Stichting: Missie

Partners:

Wim en Joke
Schild

Warme kleding en schoon voedsel

Kort geleden kreeg stichting 't Groenland wederom een hulpvraag voor noodhulp in Roemenië. Het ging hier om individuele hulpverlening aan mensen die leven van het vuil en de rommel op de vuilnisbelten van Roemenië. Bij het plaatsje Cluj Napoca is zelfs een aantal bouwvallige in elkaar getimmerde huisjes ontstaan, zodat de bewoners daarvan steeds als eerste bij het geloste vuil aanwezig kunnen zijn. Zodra het winter wordt, wordt de ellende voor de mensen aldaar het grootst. Joke en Wim Schild reizen regelmatig naar de vuilnisbelt af en kijken welke mensen het hardst hun hulp nodig hebben.

Er is hard gewerkt aan het herstel van 3 huisjes op Pata Rat, een zigeunerddorp bij de vuilnisbelt van Cluj Napoca. De huisjes waren in zeer slechte staat. De regen kwam door de daken naar binnen. In de winter is het in Roemenië erg koud. Het repareren van de huizen was dan ook van groot belang voor de gezondheid van deze mensen. Zo is er veilige afvoer geplaatst, zijn de daken volledig vernieuwd zodat regen en koude buiten blijven en het binnen droog en warm kan blijven. Ook zijn er, indien dat nodig was, binnenmuren gerepareerd en vervangen. Instortingsgevaar is er nu niet meer.

Daarnaast zijn er 200 voedselpakketten gemaakt. Wim en Joke hebben daarbij hulp gekregen van mensen van de kerk. Deze pakketten zijn uitgedeeld aan de armste families in de omgeving.

Ook is er brandhout gekocht, zijn er 32 paar kinderschoenen gekocht, zodat de kinderen niet weer met kapot schoeisel of zelfs op blote voeten door de sneeuw moeten lopen en zijn er dekens uitgedeeld.

Voor een oude vrouw, die op het zigeunerddorp woont en haar hele leven op de vuilnisbelt gewerkt heeft, is er een gedeelte van een wasmachine betaald. Deze vrouw is een hulp voor het hele kamp. Wassen op de hand werd te zwaar en op deze manier kan ze toch nog een beetje geld verdienen.

Sandalen in de sneeuw op de vuilnisbelt?

Gelukkig kwamen er laarsjes

ONDERSTEUNINGSUITGAVEN STICHTING 'T GROENLAND

IN EURO'S	KENIA KLEUTERS +VO	KENIA SCHOOL DOVEN+ HANDIC.	KENIA DEAF CENTRE	KENIA DOVEN KINANGO	KENIA MOMBASA	OGANDA	NIGER	LIBERIA BUCHANAN	LIBERIA MONROVIA	GHANA -ACCRA	GHANA- BANKO	RWANDA	DE BOEI	INCIDENTEEL	TOTAAL UITGAVEN
Tot 2017	74.915	246.980	300.000	18.300	142.960	459.548	271.000	559.030	45.000	70.000	100.000	153.784	22.000	640.092	3.143.609
2017	jan			17.000					7.500						24.500
	feb					35.868									35.868
	maa	16.000	36.250	2.500	33.700	11.250	15.000	4.500				7.500	1.500	10.000	183.997
	apr				35.000										35.000
	mei														
	jun	12.500	46.000	2.500	13.700	11.250	15.000	4.500			15.000	7.500	1.500	15.000	150.700
	jul														
	aug														
	sep	5.000	11.000	2.500	13.700	11.250	15.000	4.500				7.500	1.500	10.000	88.200
	okt														
	nov														
	dec	5.000	11.000	2.500	13.700	11.250	15.000	13.500	25.000			7.500	1.500	10.000	122.200
	jaar	68.297	84.000	55.000	109.800	80.868	60.000	27.000	32.500		15.000	30.000	6.000	45.000	640.465
	sub	143.212	350.980	355.000	252.760	540.416	334.000	586.030	77.500	70.000	115.000	183.784	28.000	705.092	3.784.074
2018	jan								7.000						7.000
	feb														
	maa	12.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	104.200
	apr														
	mei														
	jun	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500			20.000	7.500	1.500	15.000	122.200
	jul														
	aug														
	sep	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	97.200
	okt								60.000						60.000
	nov														
	dec	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	97.200
	jaar	27.000	44.000	25.000	54.800	45.000	60.000	54.000	7.000	60.000	20.000	30.000	6.000	45.000	487.800
	sub	170.212	394.980	380.000	307.560	585.416	391.000	640.030	84.500	130.000	135.000	213.784	34.000	750.092	4.271.874
2019	jan	22.000	28.000						10.000	60.000					120.000
	feb														
	maa	12.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	104.200
	apr														
	mei														
	jun	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500			15.000	7.500	1.500	15.000	117.200
	jul														
	aug														
	sep	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	97.200
	okt														
	nov														
	dec	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	97.200
	jaar	27.000	44.000	25.000	54.800	45.000	60.000	54.000	10.000	60.000	15.000	30.000	6.000	45.000	485.800
	sub	197.212	466.980	449.000	362.360	630.416	494.000	694.030	94.500	190.000	150.000	243.784	40.000	795.092	4.807.674
2020	jan								40.000						40.000
	feb														
	maa	12.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	104.200
	apr														
	mei														
	jun	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500	10.000		15.000	7.500	1.500	15.000	127.200
	jul														
	aug														
	sep	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	97.200
	okt														
	nov														
	dec	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	97.200
	jaar	27.000	44.000	25.000	54.800	45.000	60.000	54.000	10.000	40.000	15.000	30.000	6.000	45.000	465.800
	sub	224.212	510.980	452.000	417.160	675.416	511.000	748.030	104.500	230.000	165.000	273.784	46.000	840.092	5.273.674
2021	jan														
	feb														
	maa	12.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	104.200
	apr														
	mei														
	jun	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500	10.000		15.000	7.500	1.500	15.000	127.200
	jul														
	aug														
	sep	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	97.200
	okt														
	nov														
	dec	5.000	11.000	6.250	13.700	11.250	15.000	13.500				7.500	1.500	10.000	97.200
	jaar	27.000	44.000	25.000	54.800	45.000	60.000	54.000	10.000	40.000	15.000	30.000	6.000	45.000	465.800
	sub	224.212	510.980	452.000	417.160	675.416	511.000	748.030	104.500	230.000	165.000	273.784	46.000	840.092	5.273.674
TOTAAL	251.212	554.980	477.000	85.300	471.960	720.416	571.000	802.030	114.500	230.000	180.000	303.784	52.000	885.092	5.699.274

OVERZICHT OVERIGE DONATIES EN SPONSORINGEN TOT 2018

Ukarumpa Papua Nieuw Guinea	€ 20.000,-	Cordaid	€ 100,-	Diakonie Levensbron Open Doors	€ 375,-
Serekunda Gambia	€ 54.000,-	St. Wereld Kinderfonds	€ 100,-	Female Cander Foundation	€ 1.000,-
St. Via Lumina	€ 30.250,-	Save the Children	€ 800,-	Reina van Wetten Oekraïne	€ 6.000,-
Sunamaya Nepal	€ 20.000,-	Heavenly Yours Foundation	€ 1.000,-	Voedselbank	€ 3.376,-
KNDSB - Dovenport	€ 49.190,-	St. Smiles for Moldova	€ 20.000,-	St. Int. Kinderhulp boottragedie	€ 10.000,-
Honger in Afrika	€ 5.000,-	Artsen zonder grenzen	€ 6.350,-	Patmos Kinderdorp Congo	€ 1.000,-
St. Twiga onderwijsproject Tanzania	€ 1.000,-	Familie Huis Daniel den Hoed	€ 15.000,-	St. Handreiking Inimile	€ 433,-
Doneeractie.nl oppashuis Suriname	€ 500,-	Ouderenproject Rwanda	€ 5.000,-	Diakonaal Aandachtscentrum	€ 433,-
Rode Kruis orkaan Irma	€ 1.000,-	P. de Kuijper Dordt - Parijs voor Gambia	€ 3.100,-	Zorgboerderij Veldlinden	€ 433,-
Save the children hongersnood Oost Afrika	€ 1.920,-	SOTOS A'dam - Dakar Challenge - Gambia	€ 7.980,-	St. Openb. Primair Onderwijs Kompastuin	€ 5.000,-
Hartstichting/Rode Kruis	€ 200,-	Baphumele Childrens's Home Zuid Afrika	€ 1.000,-	St. Pescari (fietsen voor Roemenië)	€ 11.818,-
Vrienden de Hoop/Vrienden het Sophia	€ 450,-	Ondersteuningsbijdrage Roemenië	€ 1.250,-	Rode Kruis (Aardbeving Japan)	€ 2.500,-
St. Ninos de Waita Ticca Ecuador	€ 2.472,-	St. Livingstone Bosnie	€ 1.000,-	Hammenfonds	€ 950,-
Vakantiebank Marc Winters	€ 6.000,-	St. Vluchteling Georgie	€ 1.000,-	SHO (Honger hoorn van Afrika)	€ 2.500,-
Rode Kruis orkaan Matthew Haiti	€ 1.000,-	St. Vluchteling Congo	€ 1.000,-	Welzorg Nederland (revalidatie Macy)	€ 3.136,-
St. Draagt Elkanders Lasten	€ 1.000,-	St. Ambulance Wens	€ 1.000,-	Aardbeving Haiti	€ 1.000,-
Hans Le Large ALS	€ 1.500,-	Amref Flying Doctors	€ 500,-	Spinning Sophia	€ 1.000,-
St. Dordrecht Bamenda WAKKA kinderen	€ 1.600,-	St. People in Action	€ 880,-	St. Nobel	€ 500,-
M. Vermaat kindertehuis Haiti	€ 6.625,-	St. B'ullah	€ 1.000,-	St. Pax Instanti Bus	€ 1.000,-
Hulp bootvluchtelingen Lesbos	€ 10.000,-	Villa Pardoes	€ 1.000,-	St. wereld kinderfonds	€ 250,-
Vluchtelingen Eritrea	€ 2.500,-	Weeshuis Ghana	€ 2.500,-	Ned. Hartstichting	€ 400,-
St. Dordrecht-Bamenda	€ 1.500,-	Broodbakkerij Haiti	€ 1.000,-	St. Cliniclowns	€ 250,-
St. Roparun (J.A. Brandt)	€ 500,-	Boek geschiedenis Liberia	€ 1.000,-	St. Nat. Gehandicapt kind	€ 250,-
KWF Kankerbestrijding	€ 100,-	Zingen voor water (Tanzania)	€ 2.842,-	Kinderhartenfonds	€ 250,-
Diaconie NGK	€ 1.000,-	St. Pallieter Helpt	€ 3.000,-	Wereld kanker onderzoek	€ 250,-
Overstromingen Pakistan	€ 1.000,-	SHO Filippijnen	€ 5.000,-	World servants	€ 1.550,-
St. Gaan en Doen	€ 3.471,-	Goede doelen bazaar Levensbron	€ 5.469,-	St. vrienden van Sophia	€ 250,-
St. Verrekijker Ghana	€ 20.000,-	SHO Syrië	€ 1.000,-	Oxfam Novib	€ 350,-
St. Int. Kinderhulp	€ 100,-	Zomerfeest Instituut Buiten de Veste	€ 1.500,-	Mensen in nood	€ 250,-
St. Cliniclowns	€ 100,-	Vluchtelingen Zuid Soedan	€ 1.100,-	Support Casper - Alvleesklierkanker	€ 10.000,-
Jump	€ 100,-	UCCF Mwangaza	€ 1.970,-		

TOTAAL

€ 394.120,-

**STICHTING
'T GROENLAND**

Stichting 't Groenland verstrekt hulp aan de armsten in de samenleving ongeacht tot welke religieuze groepering zij behoren